

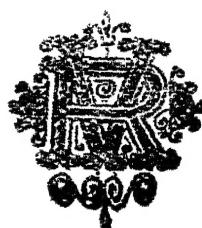
శ్రీ రస్త.

వండపల్లె ఆగమిక నంజండదీక్షీతవిరచిత

వాస్తునర్వస్వము

శల్వజలధనవాస్తుసహితము.

సాంధ్రతాత్మవర్ణము.

చె స్తు పు రి :

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రము అండ్ సన్నివారిచే

బుక్ టి త ము.

1924

All Rights Reserved.

Printed
at the 'Vavilla' Press
Madras—1924.

శ్రీ గస్త.

వాస్తు నర్వ స్వము.

శల్య వాస్తు వు.

శ్రీ.దావ్యత్రింశచావ్యస్తుశాస్త్రణి సమాలోచ్య ప్రము
త్వతః, శల్యవాస్తు ప్రవక్తోయిమి వాస్తునర్వస్వసం
గ్రహేషా. 1

తా. రంచారతోడైయోజనవి నీర్జ మగుభూమండలంయి
నం గఱమనుజులపుభమునకై పూర్వమున బ్రహ్మమొదలగువారటు
చేసిన మప్పదిరెండు వాస్తుశాస్త్రములను సంగ్రహించి వాస్తున
ర్వస్వసంగ్రహమును చెప్పుబూమకొని యాదియందు శల్యవా
స్తువునంతయును జేర్చి చెప్పుచున్నాను.

జోర్యతీర్మిబంధమునః—

న్యాల తేవైప్రదేవతాం ప్రప్ర ర్విచన నాయద్య మత్క
రమ్, గృహీతావైతు తత్ శ్వశ్యశల్యం సమ్య
గ్విచారయేత్. 2

గృహమయజనునందు గృహారంథకాలమునందైనను, మాత్రా
రంథకాలమునందైనను, మతేయుకస్పుడైనను జోర్యతిసిపిధాంత

వాస్తుసర్వస్వము

వేత్తిదగ్నరకు పచ్చి తనయిష్టదేవతను ప్రార్థించి ప్రక్కను నడుగి
నాచె ఎజ్జోడుపృచ్ఛకుని ప్రక్కను ద్వైతుతమునుబట్టి శల్యములన
నిర్ణయింపులయును.

అకచటుతపయక్కహాపయూ వర్ణాః పూర్వాది
ధ్యానింతాః, శల్యకరా ఇవం నాస్య శల్యగ్రహే
నివసతాం నాశః. శి

తూర్పుపడమరణగా రగితలును ఉత్తరదక్షిణములుగా నా
లుగుగితలను గేయఁగా తొమ్మిదియిండ్లు గలచక్క మగును. ఆచ
క్రమవంచు ప్రాగాదిదక్షిణముగా అ, క, చ, ట, ప, య,
శ, వర్ణలను ప్రాసి ప్రక్కనేసిన యత్తురములలో మొదటియత్తుర
ము యాతొమ్మిదివర్ణలలో సేవర్ణమున నుండునో, ఆవర్ణముండు
దిశల్లఁ దాయాకల్యము లుండు నని తెలియిపలయును. ఎట్లన,
తూర్పుదికయందు అ, ఆ, ఇ, ఈ మొదలగుపదియాఱుస్వరము
లను, ఆస్నేయదిశయందు కవర్ణమును, దక్షిణదిశయందు చవర్ణ
మును, నిర్వత్తిదిశయందు టవర్ణమును, పడమటిదిక్కునతవర్ణమును-
వాయుదికయందు పవర్ణమును, ఉత్తరమున యవర్ణమును, ఈశ-
స్వదికయందు శవర్ణమును, మధ్యమమునందు హ, ప, య అ-
మూడత్తురములను ప్రాసి గంధాత్తుతచేత పూజించి ప్రక్కనే
దటియత్తురమేగదిలో నుండునో, ఆయత్తురమున కుపయు
మైనశల్యమును తీయిపలయును. ఇందు హ, ప, య అనుమ
డత్తురములు ముందువర్ణములో చేరియున్నను, మధ్యమమున మూ
పలయును.

శ	ల	క
య	హ-ప య	చ
ప	త	ట

ఈ చక్రమునం దత్తరవద్దసంఖ్య
ననుసరించి ప్రాగాదిదిశలయందు కెల్య
ములను తీయవలయును.

పుచ్చయా యది అప్రాచ్యం నరశల్యం తదా
భవేత్, సార్థక స్తుమాణేన తచ్చ మానుమ
మృత్యుక్తత్. ఆగ్నేయ్యం దిశి కః ప్రశ్నే ఖర
శల్యం కరవ్వయే, రాజదండో భవేత్తత్త భ
యం నైవ నివర్తతే. యామ్యాయాం దిశి చః
ప్రశ్నే కుర్యా దాకటిసంస్కితమ్, నరశల్యం గు
హేషస్య మరణం చిరరోగతః. నైర్మత్యం దిశి
టః ప్రశ్నే సార్థకస్త దధన్యతే, శునోఽస్మి జా
యతే తత్త్ బాలానాం జనయే న్యోతిమ్. తః
ప్రశ్నే శశిమాయాం తు శిశో శ్యాయ్యం ప్రజా
యతే, సార్థక స్తే గుహస్యమీ నతిష్ఠతిగుహే
నదా. వాయవ్యం దిశి పః ప్రశ్నే తుషాంగా
తచ్చతుః కరే, కుర్వంతి మిత్రనాశం చతదా దు
ప్స్విష్టదర్శనమ్. ఉదీచ్యం దిశి యః ప్రశ్నే
విప్రశల్యం కటే రథః, తచ్చపుం నిర్ధనత్యయ
కుబేరనదృశస్య హి. ఊశాయ్యం దిశి శః ప్రశ్నే

గోశబ్దిం సార్దహస్తతః, తద్విధనస్వి నాశాయ
జాయతే గృహమేధిః. హపయా మధ్యమే కో
షై పక్షోమాత్రే భవే దధః, సృకపాల మధో
భస్తు లోహం తత్కులనాశక్తుత్ 4

శ్వచ్ఛకుడు లచ్చి దైవజ్ఞుని ప్రక్కచేయునపుగు ఆప్రక్క
చేయునపుడు ఆప్రక్క మొదటియుత్తరము ఆకారము మొదలు
ఎ అత్తరములో నున్నయొడల గృహమునకు దూర్పాగా
మునందు ఉపహస్తప్రమణములోతున మనఫ్యులకు మృత్యు
వును కలుగచేయు మనజకల్యము లుండును. ఆప్రశ్నాద్వయకు
రము కపాదములో నున్నటైన నాగ్నేయభాగమున రెండు
హస్తములలోతున గద్రభశల్యములుండును. దానికి ఘలము
తీరనిరాజదండనము కలుగును. ఆప్రక్క జవర్మములో మొదటి
యుత్తరమున్నయొడల దత్తింమున కట్టిప్రమణములోతున మను
ఫ్యునియొముక లుండును. దానినిఎన గృహయజమానునికి చిర
రోగమునిన మరణము గలుగును. ఆప్రశ్నాద్వయత్తరము టవర్దువు
లోనున్నయొడల నిర్వతిదికయందు ఉపా చేతిలోతున కుక్క-
రొయొముకలుండును. దానికిఘలము పిల్లలు మృతినొంగుదురు. ప్ర
శ్నాద్వయత్తరముతనర్దువునందున్నయొడల పడమటిదికయందు శిశు
శల్యములు ఉపాచేతడు లోతున నుండును. దానికి ఘలము గృ
హయజమాని దేశదిప్పరి యగును. ప్రశ్నాద్వయత్తరము పనర్మము
ననున్నటైన వాయవ్యదికయందు నాలుగుచేతులలోతున నుముక
బొగ్గులుండును. దానికిఘలము మిత్రనాశనము గలుగును. ప్రశ్నా

ద్వయత్తరము యవర్ధవునం దుండినయొడులు కట్టిపుమాణములోతున ను త్తరపుదిక యందు బ్రాహ్మణునియొముకలుండును. దానికి ఘలము కుబేరునివంటి ధనికులైడైనను దరిద్రుఁడుగా నగును. ప్రశ్నాద్వీ త్తరము శవర్ధవులోనున్నయొడుల సీశావ్యపుదిక యుఁ దొకటిన్నర చేతెడులోతున పశువులయొముక లుండును. దానికి ఘలము గృహయజమానునిపునువులు నశించుచుండును. మతియు ప్రశ్నాద్వీ త్తరము హ, ప, య, అయ నత్తరములలోనున్నయొడుల గృహమధ్వయాగమునందు ఎదుచుతోమ్ముగోతున మనుజునితలపు జ్ఞైకాని, బూడిదకాని, యినుపముక్కుకాసి చేసుండును దానికి ఘలము కులనాశనమగును. కముక గృహములను కల్పువారు బాగుగా విచారించి శల్వపరీత్తచేసి తీయించి గృహములను కట్టువలయును. మతియు సర్వసారసంగ్రహంబున.—

సీ. నూత్రంబుఁ బ్రటైడిచోటికి నెవరైన

వచ్చి యూవర్ధవువర్ధములను
 ప్రశ్నచేసిన నింద్రుపదమున నిలువున
 గజపక్షిశల్వము ల్లానుపించు
 రహిఁ గవర్గోచారప్రశ్నచే నాగ్నేయ
 మున హస్తమున మేమమూహకాది
 శల్వంబు లుండు నెంచుగుఁ జవర్గోచార
 ణప్రశ్నచే నక్షిణమున హస్త
 మాత్రాంతరమ్మున మహిమశల్వము లుండు
 ధృతిఁ డవర్ధవు నుచ్చరించి ప్రశ్న

కోరిన నిర్మతికోణాన హాస్తమా

త్రంబున శునకఖరాస్తు లుండు
దగఁ దవర్లోచ్చారితప్రశ్నచేఁ బళ్ళిఁ

మమున హాస్తద్వయమాత్రమునకు
సర్వనక్రంబులశ్లవ్యంబు లుండును

రపీఁ బవద్దాత్మరప్రశ్నచేత
మారుతదిశ హాస్తమాత్రాంతరమున మూఁ

మక్కలరంగాస్తులు సరవి నుండు
రమణ యవద్దాత్మరప్రశ్నచేత ను

త్రరమున నిల్లావునఁ గరితురంగ
శల్యంబు లుంఫఁ గొంచక శవద్దాత్మర

ప్రశ్నచే నైచాన్యభావులమాత్రఁ
గర్భాంతరంబునఁ గనిపించు శశవృషు

శల్యము ల్వీణాంతనమితి నుచ్చ
తే. రించు ప్రశ్నను దగఁ బరికించ నచట

శల్యములు లేవు గావున జగతి శల్య
కోధనముఁ జేసి రచియింప శోభనంబు

మూఢమతిఁ గట్టరా దండు, మురనిదారి ! 5

సూత్రముచేత నింటికి కొలఁత కొలచునపుడు అచ్చుటి కెప్పు
లైననుపచ్చిఅపద్మలోనియత్తరములాచియత్తరములుగనుండునట్లు
ప్రశ్నచేసిన లైనత్తూర్చునమనఘ్యసిప్రమణములోతున సేనుఁ
గుఎముకలైనను, పక్కియెముకలైననుకనుపడును. ప్రశ్నాద్వ్యత్తర

ముక్కప్ప మునం దుండినట్టెన నాగ్నేయదికయందు చేతెదులో తున మేక, యొలుక ఎముకలుండును. ప్రశ్నాద్వ్యత్కరము చవర్దు వునం దున్నయొడల దక్షిణదికయందు చేతెదులోతున దున్నపోతుయొముక లుండును. ప్రశ్న మొదటియత్కరము టువర్గమునం దుండినయొడల నిర్వతిదికయందు హాస్తప్రమాణములోతున కుక్క. యొముకలుగాని గాడిదయొముకలుగాని యుండును. ప్రశ్నాద్వ్యత్కరము తప్పన్నమునం దుండినట్టులైనఁ బళ్ళమధికయందు రెండుచేతుఁ లోతునపాముయొముకలుగాని మొనలియొముకలుగాని యుండును. ప్రశ్న మొదటియత్కరము పన్నదునం దుండినట్టెన వాయన్యదికయందు హాస్తప్రమాణగ్రమందు ఎలుక యొముకలుగాని ఱుట్టియొముకలుగాని యుండును. మతియు బ్రశ్నాద్వ్యత్కరము శవర్గమునందుండినచో నీశాన్యదికయందు చేతెదులోతునఁ గుండేటియొముకలుగాని వృషభశల్వములుగాని యుండును. మతియు పుర్ణాంతమగు జ ఖ, ఓ, న, మయను నీ యత్కరము లాద్వ్యత్కరములుగా ప్రశ్నచేసినయొడల నచ్చటు కల్యము లుండపని తెలియసలయును. ఇటువలె విచారించి గృహములను కట్టినట్టెన సకల శుభములు కలుగును.

గీ. వర్గశుద్ధిగ నూత్రంబు వట్టునఫుడు
నూత్ర మేజంశులు దూటు సొరిది నచట
మహిాని ద్రవ్యిన మనజప్రమాణమునను
వానిశల్వంబు లుండు నవశ్వముగను.

వర్గశుద్ధితో గృహమునకు సూత్రమునపట్టునపుడు ఆనూత్రము నేజంతువు దాటునో, ఆప్రదేశమున మనుజ్యమాణము త్రవ్యిన నాయాజంతువుంచొముక లుండును

సీ. గౌనకొని సూత్రంబుఁ గోడి దాఁటినఁ దూరువు
దెనఁ బక్కిశల్వము లేటపడును

ఖిల్లి దాఁటినఁ గానిపంచుఁ దచ్చుల్వము
లాగ్నేయమున లులాయంబు దాఁట

శమనుదిక్కున మహిమపుశల్వములు నుండు
శుని దాఁట నైర్మతియునికిపట్టు

దానిశల్వము లుండు వడి వృషభంబు దాఁ
టిన వానినెమ్ము లుండును జలేశు

కడను రాసభము నంగతి దాఁట దానినె
మ్ములు వాయుదెన నుండు మొనసి హాయము.

దాఁటఁ దచ్చుల్వము ల్ఫనదుదిక్కున నుండుఁ
గాకి దాఁటిన శశకమ్మునెమ్ము

నీళాస్వమున నుండు నెలమితో మనుజుఁడు
దాఁటిన మధ్యమథ్యానమునను

మనుజులనెమ్ములు గనుపించు నభ్యుక్కుఁ
డట వచ్చి యేదిక్కు నరసి చూచు

గీ. నచట డెబ్బిదిమూఁడుమాత్రాంగుళముల
లోతున మనుష్యశల్వము ల్ఫోఁచు వెత్తు

వాఁ డటకు వచ్చి నిచ్చుచోఁ జూడ మాన
వాస్తు లుండు నశీత్వంగుళాంతరమున. 7

సూత్రమును పట్టుసమయంబున నామూత్రమును కోడిదాటి
నతూర్పుదికయంచు ఒక్కికఁచ్చు లుండును. పిల్లి దాటేిన నా
గేస్తుయథాగమున మార్జాంశల్యు లుండును. దున్నపోతు దాఁ
టేిన దక్కించమున దానియొముక లుండును కుక్కు దాటేిన నైర్పు
తిదికయంచు కుక్కు యొముక లుండును. ఎద్దు దాటేిన పహమాటి
దికయంచు ఎస్తుయొముక లుండును. గుఱ్ఱము దాటేిన నుత్త
దికయంచు దానియొముక లుండును. కాకి దాటేిన సీశాన్యుదిక
యంచు గుండేటియొముక లుండును. మనష్యుఁడు దాటేిన గృ
హమధ్వాంగమున మనజకల్యము లుండును. నూనే దలంటు
కొనినవాఁ డటకుపచ్చి యేదికను చూచునో, ఆదికయంచు డెబ్బ
దిమూఁడుమాత్రంగుళములలోతున మనజకల్యము లుండును.
పిచ్చివాఁ దాప్రదేశమునకు వచ్చి యేదికను చూచునో, ఆదిక
యం డనిమిదియంగుళములలోతున మనష్యుళములుండును.

మ. నుమత్తు ల్వల్యము లిందు లేవు గద యంచుఁ
బ్రశ్శ గావింపు దత్తుమయం బారసి వాస్తు వేది
వెను బాదచ్ఛాయలక్క దంతినే, త్రములుం గూరి
చి భానుసంఖ్య నిరవండక్క బెంచి మట్టోమభా,
గము గావింపుగఁ శేషనంఖ్య ఫలమార్గంబు ల్వ
చింపందగున్. 8

గృహపరణము సేర్పురచునపుడు పెద్ద లచటికి పచ్చి యూసు ప్రదేశమున కల్యామలు లేవు గదాయని యడుగ వాసుద్యాప్రము నెత్తిఁగినవారు అప్పడు పొదచ్చాయలు వేసి యూసంఖ్యను నొక చీటప్రాసి దానితో అరా చేర్చిగాటచేత పెంచగా పచ్చిన సంఖ్యను గలచేత భాగించగా శేషించినసంఖ్యకు ఘలము ముందజిప ద్వ్యమనఁ జైప్పుబడును.

కీ. శేష మేతో త్తరాంచితవృథి ప్రాగాది

దిశలఁ బదాతేంటఁ దెలియ వరున

నిల నుండును గపాల మిటికెయుఁ బెంకులు

కప్పులు దై వనంఘముల నెలవు

బూడిదె శవమును బొగ్గులు భాన్యింబు

ధనము పామాణంబు దగ్గరంబు

గోళ్యసమితియుఁ గుఁకు నెమ్ముఱును భూ

తము పిక్కాచాదినంస్తాపనంబు

గీ. ప్రశ్నలత్కుణ మిారీతిఁ బరఁగియుండుఁ

గావున ధరిత్తి శోధింపుగాఁ బొనంగు

వెలయు నందు శుభాశుభంబులను దెలిసి

యిండు గట్టినఁ దత్పులం బెసుగుఁ గృష్ణ! 9

శేషము పదాఱువఱకు మిగిలినందుకు తూర్పుమొదలు ప్రదక్కిణక్కు ముగు ఘలములు చెప్పుచున్నఁడు. గమిగిలిన తూర్పు దిశయిందు తలపుత్తె యఱలడును. అ. మిగిలిన ప్రాగ్-గ్నేయము ద్వ్యములయిందు ఇటిక లుండును. 3 మిగిలిన నాగ్నేయభాగముందు పెంక లుండును. 4 మిగిలిన నాగ్నేయ దక్కిణముల

మగ్నిమందు కప్పులుండును. ఆ మిగిలిన దక్కిఱబికయందు దేన
తాగ్రహము లుండును. ఇ. మిగిలిన దక్కిఱ నైర్చుతిమధ్యము
నందు బూడిద యుండును. 2 మిగిలిన నైర్చుతిదికయందు శఫ్టా
పనముండును. ర మిగిలిన పక్షిమధ్యమున బొగ్గు లుండును. 3
మిగిలిన పక్షిమధ్యముందు ధాన్యములుండును. 40 మిగిలిన
పక్షిమధ్యముందు పాషాణము లుండును. 41 మిగిలిన వాయవోర్తై
రములముక్కు దర్శరము లనుక్కు లుండును. 42 మిగిలిన నుత్తరది
కయందు పశువులయొముక లుండును. 43 మిగిలిన నుత్తరిజా
న్యమధ్యముందు నుక్కు యొముక లుండును. 44 మిగిలిన నీళాన్య
దికయందు భూతసంస్థాపన ముండును. 45 మిగిలిన సీళాన్యప్రాగ్
కలమధ్యమున పిళాచసంస్థాపన ముండును. ఇందులకు ఘల
ములు ముందఱ చెప్పుబడుచుస్తు వి.

గీ. రమణతో భూమి శోధించునమయమునను
నిటికె తాఁపేలు జయ మగు నినుము కప్ప
రాట్లు గోశ్ర్వంగములు గన్నఁ బ్రిబలు భాగ్య
మనుచుఁ జెప్పిరి మునివర్ణ్య లంబుజాత్తు! 10.
భూమిని శోధించునమయమున నిటిక తాఁపేలు కనిపించిన
జయము కలుగును. ఇసుక, కప్పులు, రాట్లు, ఆవృత్తిములు కను
పడిన భాగ్యస్పృధియు శుభములు కలుగు నని మనులు చెప్పిరి.

క. కలహ మగుఁ బెంకు లుండిన

వెలిమిడి రోగంబు పొట్లు వేదఱెకము బొ

గులు మృతియుఁ గట్టె లగ్ని
జ్వలితము గులనాశనంబు శల్యము లభహా! 11

భూమిని శోధించునపుడు పెంకు లుండినఁ గలహాము కలుగును. బూడిచెయుండిన రోగముగలుగును ఉమక పొట్టు కనుచడిన దారి త్ర్యము కలుగును. బొగ్గులు కనుషడిన మృత్యువు. కట్టెలుండిన నగ్గిఁఖాకలుగును. శల్యము లుండిన కులనాశము కలుగును.

—కారణాగమమనందలి శల్యసరీకుః —

గుదుః కర్తార మన్విత్య వదే చ్ఛల్యం తు తద్దుకైః, య దంగపుర్వుసం కర్తృ రావిస్తుదేవో తడంగకే శల్యం వినిది కే తావీజ్ఞ శ్శ్వరసి సుర్పునే యది, శిరఫ్ఫానే హేసశల్యం నాసికాసుర్పునే యది. నాసికాయాం చై వ వాస్తో శ్శ్వరసనం సప్తతాలకే, గళస్పర్శే హస్తిశల్యం స్వాత్మ మట్టాళ ప్రమాణతః. ఉరుసంస్పర్షునే చై వ రంజతం వంచతాళకే, నాభిస్పర్శే చతుస్థాలం కాంస్యశల్యం వినిది శేత్తి. గుహ్యసంస్పర్షునే తాముశల్యం చై వత్తితాలకే, జానోవ్యశ్చ స్పర్షునేచై వ అయస్యాద్ధస్తమాత్రతః. తథా గుల్ఫస్య సంస్పర్శే త్రవుశల్యం వినిది శేత్తి, భాహావ్యశ్చ స్పర్షునేచై వ అజానాం శల్య ముఢైత్త. 12

రదుగృహములకు లవాస్తు మండచలమున వాస్తుపురుషునియంగ ములను విభజించుకొని గృహయజమాని యంగ చేష్టులచేత వాస్తుపురుషునియంగయంచులయంగు శైల్యముల నెఱుఁగనగును. ఎట్లినినఃక త్తజిరమును స్వీళించి ప్రక్కచేసిన వాస్తుపురుషుని శిరోభాగమునందు అష్టతౌళ్యప్రమాణమునందు బంగారపుకడ్డి యుండును. (శజాస్త్రమున తౌళ్యప్రమాణ మునఁగా ఏట అంగుళములని చెప్పుఁబడియున్నది) ముక్కు స్వీళించుచు ప్రక్క యడిగిన వాస్తుపురుషుని నాసికాస్తానమున 2 తౌలములప్రమాణములోతున చందనపుక్కట్టె యుండును కంకమును స్వీళించుచు ప్రక్కయొనర్చినయొచు వాస్తుపురుషుని కంచాస్తానమున 3 తౌళ్యములప్రమాణములోతున సేనగుయొముక లుండును తొడ స్వీళించుచు ప్రక్కసడిగిన వాస్తుపురుషుని యూర్యభాగమునందు 4 తౌళ్యములోతున వెండి యుండును. బాణును తౌకుచు ప్రక్కయొనరించిన వాస్తుపురుషుని నాభిస్తానముండు నాలుగుతౌళ్యములలోతున కంచుకడియుండును. గుహ్యప్రదేశమును స్వీళించుచు ప్రక్కమునడిగిన వాస్తుపురుషుని గుహ్యస్తానమునందు 5 తౌళ్యముల లోతున రాగిముక్కు లుండును. మోకాలుతౌకుచు ప్రశ్నించిన వాస్తుపురుషుని జానుస్తానమునందు హాస్తప్రమాణమున యిను ముండును. చీలమండచలమును తౌకుచు ప్రక్కమును చేసిన వాస్తుపురుషుని గుల్ఫాస్తానమునందు హాస్తప్రమాణములోతున సీసపు ముక్కులుండును. బాహువులను తౌకుచు ప్రక్కముచేసిన వాస్తుపురుషుని బాహుప్రదేశమునందు హాస్తప్రమాణములోతున పాముయొముక లుండును. పంచ్చ భాగమును

సప్లీశించుచు ప్రక్కను మొనరించిన వాస్తుపురుషుని పార్శ్వ వీభాగమున హాస్తప్రమాణాగ ర్తమునందు మేకయొముక లుండును. ఈ ప్రకారము శల్వములుండును. గనుక తీసివేయించి గృహానిర్మాణము చేయవలయును.

మతియు సిద్ధాంతశేఖరమున నించుకథేదమండుటుచే నాభేదమును ప్రాయమన్నాడు:—

యజమానాంగచేష్టాభి ద్వరు శ్వల్యంవినిర్మితే,
యదంగం సంస్ఫుల్చేత్కర్తా వాస్తో శ్వల్యం
తదంగకే. స్థిరం వినిశ్చితం భూయా తలత్కణ మ
థోచ్య తే, శిరసి స్వప్తసే వాస్తో ర్తుస్తకే శల్వము
ద్వారేత్. అప్పతాలా దధశ్చాస్తి స్థితం తత్తు ననం
శయః, నాసికా స్వర్పనం కర్తు శ్చండననం నప్తతా
లకే. శ్రేత్రద్వయే చ సంస్వర్పే హేమ వారజ
తంతు వా, ప్రవాళం వా తథా వాస్తో శ్వల్యం
తత్తు సముద్రరేత్. గుహ్యసంస్వర్పునే తాము శ
ల్యం వాధ శ్రీతాలతః, ఊరు సంస్వర్పునే కర్తు
సాన్ధవాస్తాదధస్థినితం. ఊర్ధ్వవీస్తి నిర్దిశేత్తత్తుస్ఫు
ర్పునే జానుజంఘయోః, స్తనమాత్రాదధస్తత్తు
నాపితస్వ్య తుసురాదికమ్, పాదస్పర్శే తుపాదస్పం
షోషణాంగులకాదధః, గజదంతంమహాశల్వ
ముద్రారే ద్వ్యాస్తతత్త్వవిత్. అంస్పుర్పే త్వజ్ఞ
శల్వ మంసమాత్రాత్మముద్రారేత్, హాతాప్రేవ

తత్తుకర్తు సాన్యదంగారం త్రికరా దధః. కరన్వర్మేకరేవాస్తోః ఖడంచైకకరా దధః, ఏవం శల్వం సముద్రిష్టం జ్ఞాతావీతస్తాత్సముద్రరేత్. అనేకప్రాణిచేప్రాభిర్వనిభిర్లక్ష్ముత్తుచైః, జ్ఞాతావీవాస్తుం చ నిశ్చల్వం గృహోదీనాంతుమత్తుతఃః.

ఇదియును పైనచెప్పినచౌప్పున సే వాస్తుపురుషుని యినయిషములయందు చూడవలయును. ఎట్లనః:—కర్త శిరసును తాకుచు వాస్తువేదిని ప్రశ్న, యడిగినయొఱల వాస్తుపురుషునిశిరసాన్ నమునరాత్మాకుములలోతున శల్వములుండును. నాసికమును స్పృశించుచు ప్రశ్నమునడిగిన వాస్తుపురుషుని నాసికాప్రదేశమున ఒకత్మాకుములలోతున చందనపుకటై యుండును చెఫులుతాకుచు ప్రశ్నమును చేసిన వాస్తుపురుషుని కర్తసానమున ఒకత్మాకుములలోతున బంగారము కాని, వెండి కాని, పగడము గాని యుండును గుహ్యమును స్పృశించుచు ప్రశ్నమునడిగిన వాస్తుపురుషునిగుహ్యసానమునందు రాగియండును. తొడలనుతాకుచు ప్రశ్ననడిగిన గ్రాచేతెడులలోతున తొడలయొముకలుండును. మోకాలును దానిక్రిందిభాగముతాకుచు ప్రశ్ననడిగిన వాస్తుపురుషుని మోకాభ్రు పిక్కలు, యాసానములయందు ఎదురుట్టిమ్మలలోతున మంగలకత్తులు మేదలైనవి యుండును. పాదములను తాకుచు ప్రశ్న నడిగిన వాస్తుపురుషునిపాదసానమున గ్రాఅంగుళములలోతున నేసుగుదంతము లుండును. భుజశిరస్సులనుతాకుచు ప్రశ్నించిన వాస్తుపురుషుని భుజమూపురసానమునందు చేతెడులలోతున మేకయొముక లుండును. పిక్క

తాకుచు ప్రశ్నించిన వాస్తుపురుషుని పార్చు వీసా నమునందు కెచేతులలోతున భూగ్రులుండును. చేతులు తాకుచు ప్రశ్న, నడిగిన వాస్తుపురుషుని చేతులుండుతొప్పున చేతెపులలోతున క త్తి యిండును. ఈప్రకార మాయాస్తానములయిందు పరిశీలించి శల్వములను తీయపుటయూను.

మఱి ను జంతువుల చేప్పేలను, ధ్వనులను కనిపట్టి గ్రామానగ రథవ్యాఖ్యలాదులయించును, గృహానులయింగును, శల్వములను తీయపుటయును. మాఖ్యముగా క ర యేయింగమునుదూకిన వాస్తుపురుషును దూయింగమునందు సాయింగాసరిమాణములలోతున శల్వములుండును.

వాస్తుమాంచలవిధానము నగరవాస్తుపునందు చెప్పిబడియున్నది చూచవనగును.

గృహారంధేటతికండూతి సాన్విమ్యంగే యత్రజాయతే, శల్వం త్విపనయే త్తత్తు ప్రాసాదేభవనేటి చ. 14

ఇల్లి కట్టుటకు ప్రారంభింపఁగా గృహాయజమానునికి యేంచఁంగమునందు మిక్కిలి దురద కలుగునో, వాస్తుపురుషునియాయింగములయిందు శల్వము లండును.

ఆదిత్యాభిముఖిం రౌతి శక్తునిః పచుషం యది, తుల్యకాలే సుఖిరే దంగం గృహభ్రత్తు ర్వి దాత్తునః. వాస్తవ్యంగే తద్విజానీయా న్నశ్రశల్విం భయప్రదమ్, శకునానంతరం యత్ర వాస్తవ్యశ్విశ్వాయిపదం భవేత్. తదంగసంభవం విద్యాత్తత్తు

శల్వం విచక్షణః, ప్రసార్వమాణే సూత్రే తు
ఛాన్విగోమాయు ర్యిలంఘనమ్. తత్త్వశల్వం విజా
నీయూ త్నవీరశబ్దేన భైరవే, యదీశానే తుది
గాఖగే షథురం రాత్రి వాయనః. ధనం తత్త్వ
విజానీయూ దాఖగే వాయ నధిష్టితే. 15

సూత్రమును ప్రస్తుతపుడు కాని స్తంథమును యొత్తునపుడు
కాని ఉత్తిష్ఠి సూర్యుని కెస్తరుగయండి యతికతినముగా పలికిన నాస
మయిమునకు సరిగ కర్తయొక్కయేయంగ మదచునో, వాస్తవపురు
షునియాయంగమునందు మనుష్యశల్వము లండును. మతియు,
వీనుఁగు, గుణము, క్రూరమృగములు కూసిన నాసమయమునందు
యజమానుని కియంగమదచునో, వాస్తవపుపుషుని యాయంగముల
యందు ఆయశల్వము లండును. సూత్రమును పుస్తునపుడు అక
స్తాత్తగా నాసూత్రము నేజంతువులు దాటునో, ఏజంతువులు
భయంకరముగ కూయునో, వానివానిశల్వము లాయూషుపుముల
యందుండును. మతియు నీశాన్విభాగమున వాయసము మృదు
శుగా కూతకూసిన నాప్రదేశమునందు ధనముండును. ఏస్తుమున
నుండి కూసిన నాస్తిమునంను ధన ముండును. ఈశల్వము మని
షిలోపుకు క్రిందనుండిన వోషము లేదుని పెద్దలు చెప్పానురు
'పుమాధఃస్థితంశల్వంనగ్రహేదోమదంభవేత్',

అనుటచే పురుషప్రమాణమునకు లోపలనే శల్వపరీక్షచేయ
పలయును. పురుషప్రమాణమునకు శుల్భసూత్రము.—'పంచా
రత్ని రద్దశవిత్తస్తి ర్యింశత్తికతాంగుళః, పురుషః' అనుటచే గటం
అంగుళములు పురుషప్రమాణమని తెలియవలయును.

వాస్తుసంగ్రహమున.—

“యదిసూ త్రంలంఘు యేయుర్జంతవళ్ళునకాదయః,
యూందిశంయూంతితత్త్వసితమిత్యు చ్యు తేబుడైః.”

సూత్రమును పట్టునపుడు కుక్కు కోడి మొదలగు నేజం
తుపులు దాటి యేదికకుఁ బోవునో, ఆదిశయందు వాసివానియో
ముక లుండును.

మానససారమున సనత్కుమారచాస్తువునునః—

“సూత్రప్రసారణే కాలే లంఘు యేచ్ఛ్వీ వృషః
ఖరః, నైర్వత్యంపశ్చిమేవాయోక్మాచ్ఛల్యం
తదంగజమ్, మాచ్ఛాలో లంఘ్యుడై సూత్రమా
గేశ్చయాం తు వినిర్దిశేత్, మాహిమీ లంఘ్యుతే
సూత్రముత్తరే చాస్థినిర్దిశేత్. విఱంఘుతే మను
ష్యస్తు విధ్యు త్తైత్రస్వి మధ్యమే, యేజంతవో
విలంఘ్యుంతే తేమాం శల్యాని నిర్దిశేత్.” 13

గృహమునకు సూత్రమును పట్టునపుడు ఆసూత్రమును కు
క్కుదాఁటినమైడల నిర్వత్తిదికయందును, పశువులు దాటినపశ్చి
మమునందును, గాడిదదాటిన వాయవ్యమునందును, పిల్లి దాటిన
నాగ్నేయమునందును, బస్తై పసరము దాఁటినమైడల నుత్తర
మునను, మనఘ్యుఁ కుదాఁటినట్టైన గృహమధ్యమునందును, నా
యాకల్యము లుండును. మతియుఁ గౌన్నివస్తువులయందు యేజం
తుపులు దాఁటి యేదిక్కుతు బోయిన ఆదివ్కులయం దాయా
శల్యములుండు నని ర్యేఱంగవలయును.

“రోగప్రాప్తిః పాదశల్యం గమనం జానుశల్యకమ్,
చౌరుశల్యం బుణం చైవ కష్టం స్వీత్వశల్య
కమ్. విద్వేషం జాఘనం శల్యం స్త్రీనాశం గు
హ్యశల్యకమ్, బంధనం బాహుశల్యేన శిరోఽ
స్థి మరణం ధ్యావమ్.” 19

ఆనివేకనమునందు పాదశల్యము లుండిన రోగములు గలుగు
ను మాకాళ్ళయొముక లుండిన బరసలప్రయాణమును, తొడ
యొముక లుండిన బుగాబాధయును, వీపెముక లుండిన కష్టము
లును, నదుముయొముక లుండిన శత్రుద్వేషమును, గుహ్యాసాన
మునందలిశల్యము లుండిన స్త్రీనాశమును, బాహువులయొముక
లుండిన బరసనప్రాప్తియు, తలయొముక లుండిన మరణమును
కలుగచేయును.

మహాకపిలపాంచరాత్రమూలమునః —

“ప్రాసాదారంభకాలే చ గృహోదా చ విశేషతతః,
శలోఽధార స్తు కర్త్రవ్యోయ దీచ్ఛ చ్ఛభ మూ
త్తునః. ప్రాసాదారంభకాలే తు యనంగం స్వీ
శ్యతే పుమాన్, వాస్తుదేహే నృథం తత్తు శల్యం
విద్యా ద్విచక్షణః. కండూయతి శిరః పుంసి
శిరో శల్యం సముద్రారేత్, శల్యం తత్తుస్తి విష్ణే
యం అస్యమానే సరత్తుయే. అగ్నిదాహా శ్చ చ
రణాఽధనహానిశ్చజాయతే, యత్నేనోత్సాధటయే
చ్ఛల్యం యదీచ్ఛ చ్ఛభ మూత్తునః. బాహు-

కండూయమానే తు నిర్ధిష్టా లోహశృంఖలమ్, హాస్తద్వయేన సంతీష్టో లక్షణం గదితం తవ. సాయ్మినో మరణం విద్యా ద్విదేశమనం తథా, ఊరోకండూయమానే తు కాంస్యశల్యం వినిర్దిశేత్త. హాస్తేనే కేన సంతీష్టో లక్షణంగదితం తవ, అనతీ చ భవే దాఖల్యా యశోహసిష్టు జాయతే. హాస్తేకండూయమానే తు కంకాళంచ వినిర్దిశేత్త, శ్రీహాస్తేన చ సంతీష్టో త్రస్యమానేన చాన్యధా అగ్నిదాహ శ్చ రోగం చ తచ్ఛుల్యం మరణంభవేత్త, పుష్టో కండూయమానే తు బాహుశల్యం వినిర్దిశేత్త. సార్థహాస్తేన సంతీష్టో న్యాతకార్య విచారణా. సాయ్మినాశో భువేత్తత్తు భార్య వా జాయతే సతీ, పాదే కండూయమానే తు హాస్తశల్యం వినిర్దిశేత్త. నార్దిహాస్తేన సంతీష్టో లక్షణం గదితం తవ, గోనాశో రాజదండ శ్చ సన్యహసని శ్చ జాయతే కుఞ్చో కండూయమానే తు పామాణం తత్తు నిర్దిశేత్త, హాస్తద్వయమానేన ఎక్కుణం గదితం తవ. భుజంగదంశ స్తుతి న్యాత్తస్తో చ్ఛంకుం సముద్రరేత్త, కర్మాకండూయమానే తు భస్తుతత్తు వినిర్దిశేత్త. హాస్తద్వయేన సంతీష్టో లక్షణం గదితం తవ, అగ్నిదాహశో మనస్తాపః కేశదుఃఖభయాని

చ. కరో తేవంవిధం కర్కు తస్తా త్తై దైవ న
ముద్దరేత్, గోశృంగంపీతమంమాకశ్శంఖ శ్శుక్కి
శ్శు కచ్ఛపః. కంబుకశ్చ ప్రశస్తాన్యి ర్యా శ్చ
న్యారత్స్థజూతయః, అంగారం వై తుషం కేశ ను
సిశల్విం విచారయేత్.”

20

దేవాలయములు గ్రామములు మెడలగునవి ప్రాచంభింఘనత్తు
దు వాస్తుమండలము సేవ్వరఘుకొని మండిరీతిగా వాస్తుపురుషు
నియంగములను తెలిసి శల్వముంఘు తీసి వేసి గృహముంఘు కట్టి
నైటైన యజమానునికి సకలసుఖములు కలుగును. కనుక శల్వము
లను తీయునట్టిక్రమమును చెప్పేదను గృహరంభసుయి సునయు
జమానులిసేయంగము స్వాళింఘుచో, వాస్తుపురుషుని ఆయంగ
ముసంగు దృఢముగా నాయైముక లుండుజని తెలియసలయును.
యజమానునిశిరమున గురదకలిగినయైడల వాస్తుపురుషునిశిరస్థాన
నమునంఘు 3 హాస్తములలోతున సెముకలుండును. దానివలన
యజమానునికి అగ్నిభ్యమును ధనహంచియు కలుగును. తెనబొ
హుస్థానమున గురద కలిగినయైడల అహాస్తములలోతున నొక
యూణమును మరణమును కలుగును. హతాత్మగా తొడలయందు
దురద కలిగినయైడల వాస్తుపురుషునియూరుస్థానమునంఘు గహా
స్తప్తమాణములలోతున కంచుండును. అందునిన భౌర్య జారిజి
యగును. మతీయు కీర్తియును నశించును. అరచేతియంఘు దురద
పుట్టిన త్యైన వాస్తుపురుషుని యరచేతులనోటున 3 హాస్తములలో

తునప్రక్కటైముక లుండును. అందుపలన నగ్నిభీయమును, మరణమును, రోగములును కలుగును. పీపున నురద పుట్టీన హాస్త ప్రమాణగ్రమునందు చేతియొముక లుండును. అందుపలన దనపు నాశనమును భార్య స్వయిచ్ఛారిణియు నగును. పొదములయందు దురద కిలిగినక్కెన ఐ హాస్తప్రమాణము గ్రహమునందు హాస్త శల్యము లుండును. అందుపలన పశునాశనము, రాజదండును సస్యనాశనము ఉలుగును. కడుపుభాగమున దురద కిలిగినయొడల ఏ హాస్తములుతోతున రాళ్లుండును అందుపలన సర్వము కఱచును. చెవులరథు దురద కిలిగిన ఏ హాస్తములుతోతున బూడిదయండును. అందుపలన నగ్నిభీయము, మనస్తాపము, దుఃఖము, భీయము కలుగును కనుక గృహములను కట్టునపుడే పరితీంచి శల్యములను తీసి గృహములను కట్టిన శుభముఖ కలుగును. మఱియు భూషాఖోధనముచేయునపుడు గోశ్వాంగములు, పచ్చనికపులు, శంఖములఁ, మంచ్యపుచిపులు, తాఁబేలు, పెద్దశంఖములు దౌర్కినయొఁల శుభములు కలుగును. మఱియు రత్నములు మొదలయినవి లభీంచిన విశేషముగా ధనము మొదలగునవి కిలిగి సుఖించురు. బొగ్గులు, ఉముక, వెండుకలు, ఎముకలు మొదలయినవి దోషమును కలుగ చేయునవి యగుటపలన వానిని తీసివేసి గృహశాంఘము చేసిన శుభములు కలుగును.

విచారింపక గృహములను కట్టినపిదప నాగ్నిహములయందు సంభవించెడునీతిభాధలచేత నాయాప్రదేశములయందు మందు చెప్పబోలునవి యందునని తెలియువిధానమును చెప్పుచున్నాను.

కీ. భూకోథనము లేక పూని గృహంబులు
 గట్టియుండినఁ జెందునట్టిఫంముఁ
 దెలిపెడఁ బశువులు గలిగియుండియు నిండిఁ
 బాఁడి లేకుండిన భాలశ్వర్య
 ములు దూరువుదెన నుండు నిలచతు లేప్రాద్వ
 నాగ్రహంబును జేయ నశ్వర్షాయ్
 మాగైయచున సురచు నహూహంబును జ్వర
 తాపము ల్లలిగిన డంతిశల్య
 ములు నుండు దక్కి ణమ్మున బుణమ్ముల చేత
 సుడివడియుండిన సూకరమ్ము
 శల్యము లుంకు రాక్షసుదిక్కునను నవ
 మృత్యువోషంబులు మించెనేని
 వృషభశల్యము లుండు వేగ పళ్చినమున
 గ్రామంబులో, బ్రజ ల్లలహా మంచి
 యూరు వెళ్లు మటంచుఁ బోరిన గార్దభ
 శల్యము ల్లాయతస్థలము నుండు
 నర్థనాశనము ద్రవ్యము గల్లినను మేమ
 శల్యము లుండు వైశ్రవణదిశను
 పొరుగు లెప్పుడుజొలఁ బోరుచు నుండిన
 నీశాన్యమునఁ గుక్కయొముక లుండు
 నింటిలోఁ గలహంబు లేప్రాద్వఁ గలిగిన
 నట్టింటునుండును నరునిశిరము

తే. ఇది విచారింపవలసిన నిట్టిచోల్ల
 నాఱు జేనలపొడవున నంతలోతు
 త్రవ్యి యవి దిసివేయఁ గర్తకు లభించు
 నాయురారోగ్యభాగ్యము లంబుజాతు. 21

పశువులు గలిగియు పాలనివ్యాచియెడు గృహమునందు తూర్పుభాగమున బౌలురక్యము లుండునని తెలియవలయును. ప్రభువు తెక్కుపు గృహయఁ మానుని కోపించుచున్నయెడుల గృహఁ గైయమునందు గుజ్జుపుయెముక లుండును. ప్రతిదినమునందు ను ఇంటిలో జ్వాలాభాకు డెక్కువాగా నుండినట్టెన గృహదత్తిఁ భాగమునం దేశునుయెముక లుండును ఎల్లుపుడుమ బుణము ఒచ్చే బాధనొంగచుండిన గృహము నైర్పత్తిభాగమునందు పంచియెముకలుండును ఇంటిలో నరమ్యత్యావోషములు కలుగుచుండిన గృహముఁడిచుట్టివై పున సైన్యముకలుండును. ద్రవ్యము కలిగియు నాశము నొంగుచుండిన గృహమున ను తరమున మేకక ల్యాములుందును. ఇచుగుపొరుగువారితోఁ బోయకుటగుచుండినగృహమునని శాస్త్రమునందు కుక్కుయెముకలుండును ఇంటిలో కలపాములుగలుగుచుండిన గృహమధ్యమునందు తలపుట్టె యుండును వీనినితీయు సెడల ఇజావలవెడలుపుగల ప్రదేశమునం దంతలోతు త్రవ్యి శల్యములను దీయించి వేసిన కర్తకు శభములు కలుగును.

అంటూ శల్యములను తీయుటకు మతియొక విధము. అంటూ భూమిని శోధించక గృహములు కట్టి అందువల్ల కష్టములను పడువారు శిల్పిద్వార చేరి ప్రశ్న నడుగుగా వాస్తువేత్త

ఏ యిండ్లుగుచక్రమును ప్రాణి యందు ప్రాగాదిగాగ, రాశ,

E	R	G	
క	క	క	
గ	గ	గ	
ప	ప	ప	
శ	శ	శ	

, १, २, ३, ప్రాణి నడిమిగడి ఖందు గి సంఖ్యను పెట్టి అయి గమియందు సంఖ్య ప్రకారమంగ హాములను ప్రాణి గంభుష్టమాపుతుతల చేతే బూజించి ప్రశ్ననడుగ ఎడ్డన వానిచేతే దనయిష్టమువచ్చిన గదిని తాక్రమనిచెప్పిన యాగ్రహమును తెలిసి

పృచ్ఛకుని యింటికి పోయి ఆయింటియొక్కపూర్వప్రశ్నమునం ఖ్యను దక్కించో తరసంఖ్యతో గుణించి చేత భాగించి మిగిలి నసంఖ్యను గుర్తించి స్రుధుమునం దేగ్రహస్తానమును స్ఫురించునున్నాడో ఆగ్రహము మిమిద చెప్పుబడు క్షేత్రమునుభాగించి ముందునిలిచిన శేషము యొసంఖ్యకలనో, ఆసంఖ్యభాగము నందు దెండుగజము వెడఱునన గోత్తునిత్రవీయ శల్వమునుతీయవలయును.

ఒ సూర్యునిమిద ఘనము. తూర్పునమోకాలిలోతున శల్వముకాని రాగిన్నట్ట ముక్కమాక్కు కాని యింపును. మతియు నాగైయమున వాడుపాతరయుండును. అస్పు ఏ శించిన రొడు చంద్రునిమిద ఘనము దక్కిణదిక యందు పాడుపాతర యుండును. ३ తాకిన రొడు నంగారపునిఘనము. దక్కిణమునంకు స్త్రీశల్వములును, సైర్పుతిదిక యందు పాడుపాతరయు నుండును. ४ సంఖ్యను తాకిన బుధునిఘనము సైర్పుతిదిక యందు మనజశల్వములును, దానికి పుశ్చిమమున పాడుపాతరయు నుండును. ఐస్పు ఏ శించిన గురునిఘనము. పుశ్చిమమున పిల్లిరొముకలును, దానికి పడు

మట పాడుపాతరయు నుండును. ఇతాకిన శుక్రునిఘలము. వాయు క్ష్యమునందు జంతువుల కల్యాములును, దానివెంటనే యుత్తరము నందు పాడుపాతరయు నుండును. 2 ముట్టిన శనిఘలము. ఈత్తరమున నావుకల్యాములును, దానికినీళాన్యదికశుంగు పాడుపాతరయు నుండును. 3 ముట్టిన రాహుఘలము. తఃళాన్యదికశుందు బూడిద, పెంపులు, దానిమధ్యప్రదేశమంగు సూకరశల్యాములు నుండును. దానికితూర్పు పాడుపాతరయు నుండును. 4 తాకిన కేతువుఘలము. మండిగముక్రింద పాడుపాతరయు, గృహమధ్యమునందు మనుజకల్యాములు నుండును కఃక్రమమును దెలిసి ఘలములుకైపినట్టుయినఁ బ్రత్యక్షునిదర్శనముగా నుండును.

మటియు శృంఖలని వాక్యముమోద ఘలము చెప్పటి.

ఆ క చ టు త ప య శ వద్దములకు దాచుసఁగా గరుడుఁడు, పిల్లి, సింహము, కుక్కు, పాము, యొలుక, ఏహఁగు, కుండేలు, యివిరాదియును నాయావద్ద ముల కథిసతు లనియొఱుఁగ వలయును. మటియు అవద్దువుకు మేషము, కనద్దువుకు మిథునము, చవద్దువుకు కర్కాటకము, టు వద్దువుకు సింహము, తివద్దుమునకు కన్య, పవద్దుమునకు తుల, యఁద్ద మునవు మకరము, శవద్దుమునకు మీనము ఇవి లక్షరాసులని యొఱుఁగవలయును.

మేషవృషభములకు తూర్పు, మిథునమున కాగ్నీయము, కర్కాటకమునకు దక్షిణము, సింహమధ్యలకు సైన్చుతిదిక్కు, తులావృష్టికములకు పశ్చిమము, ధనుస్సనకు వాయస్యము, మకరకుంభముల కుత్తరము, మీనమున కీళాన్యము. ఇవి రాశిదికలు కనుక

సాయాప్రశ్నాత్మరము తేవద్దమునం దుండునో యావద్దమున కథి
పతియగు జపణువులక్షల్యము లాయారా కిదికలయం దుండును.

ఏగ్రహమున శల్యములు తీయవలయునో ఆయింటేని పూర్వ
పశ్చిమములు ఈ త్రవదక్షిణములు కొలిచి యూమో త్రములు కలిపి

C	అ	ః	ఔ	ఏ	ఏ సంఖ్యచేతభాగిం
E	ఒ	ర	ఎ	ఱ	ప్రగా మిగిలినశేషసం
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఖ్యవు ఫలము. ఱ మి
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	గిలిన పెంకులు, అమి
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	గిలిన రాళ్లు, ౩ మిగిలి
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	న ఇనుము, రఘిలిన
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	మనఘ్యని తలపుతై
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఏపందికల్యముఁకుమ్మ
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	రామపుగుంట, ఇగ్జి
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	పుకల్యము. ర ఎద్దు
ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	ఱ	కొమ్మ, ఎ పికాచగ్

స్తునికపము, ఱంబాగ్గులు లేక యిటికే. ఱం కిశువులతలపుతై,
గావరాహాకల్యము, ఱ మాజ్ఞాలకల్యము. ఱధగాడిద బామిక
లు లేక కుక్క యొముక, ఱ ఎద్దులముకలు, ఱ విగ్రహము,
గిజింకయొముకలు, ఱ ఉల్లు, ఱ దున్న పోతుకల్యము,
అంఖురకల్యము, ఱ దేవతావిగ్రహము, అటధనము, ఱ లిం
గము, ఏ పాత్రము, ఱ శాన్యము ఇవి హస్తవిభాగము
చేత నెఱుగవలయును.

మతియు మనవాస్తువునందు:—

“అవద్దోచ్ఛారణే పూర్వం నరపాదాని కిర్తితం,
రాజరోగభయం పై జఘునస్య ప్రమాణతః.

కవరే చాగ్నిదిగ్నాగే నరశల్యం ప్రక్తిర్తితమ్,
 బుణం చ వ్యాధిపీడా చ కట్యథస్సులు ఏవ వా
 చవరే దక్కిణాస్తానే బాలశల్యం ప్రక్తితమ్,
 అగ్నిభీతి ర్తుహపీడా పురుషస్య ప్రమాణతః.
 టవరే నైర్లతే భాగే మాజ్ఞాలాస్మిప్రక్తిర్తమ్,
 గృహో బాలప్రపీడాచ అంగులాప్రకమానతః.
 తవరే పశ్చిమే భాగే గోవృషాస్మిని వై విదుః,
 పంచతాలప్రమాణే తు పశుబాధాప్రజాయతే,
 పవరే వాయుదిగ్నాగే కురంఖిరక్కికనే,
 భూతృపుత్రవినాశ సాన్య త్కటిమాత్రథరాతలే.
 యవరే చోత్తరే భాగే పశుకీస మేవ చ,
 భార్యాహాని స్నదాదుఃఖం సక్కిమానేన తత్స్ఫుల
 తమ్. శచవరేచ స తీశాస్య వరాహాగజకీకనే,
 పురుషస్యప్రమాణేన దారిద్ర్యం పుత్రనాశనమ్.
 హకారం గృహమధ్యేతు కపాలం భస్తుచెవవా,
 కీకసం వా భవేత్తత్త పురుషస్య ప్రమాణతః.

మతియు పృచ్ఛకుడు ఆవర్దము నుచ్చించి పలికిన తూర్పు
 దిశయందు జథునప్రమాణములోతున మనజుని పాదశల్యము
 లుందును. అందువలన రాజు (కుయ) రోగము కలుగును. ఆప్ర
 దేశమున నుండుకశల్యములను తీసి వేసిన రాజుత్కు నివ్రించును.

కవర్తము నుచ్చరించి ప్రశ్నచేసినట్టెడఱ నా గ్రేయదికయందు మనుజునికంగ్యము తొడలలోతున నుండును. అందునున యజమానునికి బుణబౌధయు వాయధిపీషయు కలుగును శల్యములనుతీసి వేసిన బుణబౌధయు వాయధిపీషయు తొంగున చవర్దిచ్చా రణతో ప్రశ్నచేసిన నగ్నిపోయమును, నాయధులను కలుగఁజేయు శిశువులకల్యములు పురుషప్రమాణమున నుండును వానిని తీయించిన యజమానునికి సుఖము గలుగును. పవర్దిచ్చారణముతో ప్రశ్నచేసిన నైర్మతికయందు రా అంగుళములలోతున శిశువులకు పీడచేయునటి పిల్లిటెంముక లుండును. తవద్రమున ప్రశ్నచేసిన పశ్చిమదికయందు పశువులకు బౌధ కఁగఁజేయుగోవులయొక్కయు, యొద్దులయొక్కయు శల్యములు గతాశములోతున నుండును. పవర్దిచ్చారణ ప్రశ్నచేసిన వాయువ్యదికయందు కటి ప్రమాణములోతున అన్నదమ్ములు పుత్రులు మొదలగు వారిని నాశముచేయుబింకశల్యములు గాడిదశల్యములు నుండును. యవర్దిచ్చారణ ప్రశ్నచేసిన నుత్తురదికయందు భార్యానాశము దుఃఖము కలుగఁజేయుపశుశల్యములు తొడలలోతున నుండును. కవర్దాత్మరప్రశ్నచేసిన సీశాన్యభాగమునందు దారిద్ర్యమును, శ్తుత్రనాశనమును కలుగఁజేయును. పందికల్యములు ఏనుగుళల్యములు, పురుషప్రమాణమున నుండును. హాపర్తము నుచ్చరించి ప్రశ్నచేసిన గృహమధ్యమునందు పురుషప్రమాణమున రోగశాధను చేయుతలపుస్తైకాని బూడిద కాని యొముకలు గాని తయిందును. జఘణనమ అత్మరములప్రశ్నచేసిన సేమియు నుండి దని యభిప్రాయము.

విక్ష్యకర్త చేంజెప్పుఁబడిన మఱియొకశల్యివాసువు:—

అ	భ	కృ	రో	మృ	వి	అనూ
శే	అశే	పు	పున	అర్థీ	సావ	శ్యే
ఉభా	మ	పుబ్బ	ఉత్త	హ	చి	మూ
పూభా	శ	ధ	.శ.	అభి	ఉభా	పూమూ

ఆయూమ రేఖా స్విపో చ తిర్యగైఖానుపంచ చ,
ఏం కృతే భవేయు శ్చ అప్పావింశత్తుదాని చ.
అన్విసంక్టో ద్వియం హిత్వా కృత్తికాదిత్రయం
న్యసేత్, త ఈధో రావ్రబం న్యస్య తత్సౌమ్యే
తు పదత్రయే. పునర్వనావ్ది త్రితయం న్యసే
త్తత్తు చ పూర్వవతీ, తత్పుశ్చిమాదికోష్టము పై
తృకారాదిపంచకమ్ తతూపర్వణోష ద్వీతయే
వాయుభం చ ద్వీదైవతమ్, ప్రవత్సిణక్రమే జై
వ భర ఇయింతం న్యసేత్తః, యస్తి స్ఫు తిష్ఠతి
శశీ తత్తుశల్యం వినిర్దిశేత్.

23

పూర్వపుశ్చిమములు ర రేఖలు ప్రాసి దత్స్థితో తరుములు ఆ
రేఖలు ప్రాసినట్టెన అర కోష్టము ఉగును అంను మొదటిరెండుగ
దులను విడిచి మూడువగది మొదలు కృత్తికాదిమాడునత్తతుము

అను ప్రాణి దానికిందిగళ్లయందు దక్కించు నుండి యు త్తత్త
మును ఆద్దీమొదలు సాల్లానత్తత్తములను ప్రాయివచ్చును.
ఆశేషించు క్రిందిపంత్తియందు మఫుమొద లైదునత్తత్తములను
దక్కించునకుప్రాణి దానికి తూర్పు రెంపుగదులయందు స్వాతిత్తి
శాఖును ప్రాణి దానికిదక్కించుందు ప్రదక్కింక్రముగా ననూ
రాధమొదలు భరణినఱకు లిభించవలయును. ఈచక్రమునందు
చంద్రు, దేనత్తత్తమునం దుండిన ఆస్త్రదేశమునందు శల్వము
లుందునని తెలియవలయును.

ఇట్లు వాస్తుసర్వస్వమునందు శల్వపరీక్షయును
మొదటిప్రకరణము.

వాస్తుసర్వస్వము.

జివాస్తువు.

వాస్తుశాస్త్రాణిసర్వాణి సమాలోచ్యుప్రయత్నతః,
జలవాస్తు ప్రవత్స్యోధి వాస్తుసర్వస్వసంగ్రహో.

సకలభువనరక్షణదత్తుం డగుసర్వోక్యరునిచేత సృజింపుబడి
నచరాచరప్రపంచమునందు పశుపత్తిమానవాది ప్రాణిసమావా
మునును, తరుగుల్లులతొగులకును, ప్రాణాధార మగుజలము,
గంగాగోదావర్యాదినదులుగను, కృత్తిమము లగువాపీకూపతటా.
కాదులుగను నున్నది. ఆయుదకము కొన్నిప్రదేశములయందు

లోతును, కొన్నివోట్లు సమాపమును దొకు చున్నది. మతి కొన్నివోట్లు నుడకము లభించక యుండును. అట్టిప్పదేశముల యందు జలమును కనిపుట్టులుకు లోకోపకారపారీఱులగు బ్రహ్మ, మను, గాన్ధీ, త్వయ్పటి, పరాహమిహిర, విశ్వకర్మ సెయదలగు మహాసీయులు అసేక జలవాస్తుగ్రంథములను రచియించియుండిరి. ఆగ్రంథముఁయందు ఒకటికన్న నొక్కటి యసేక విష గు ములను డెర్వమండుటచేతి వాని నన్నటిని మాచుట కెట్టిమహా నీయునికైనను దురపగాహము కనుక వాని నన్నటిని సంగ్రహించి వాస్తుచర్యస్వ మననాము నేర్పరచి యందు జలవాస్తుప్రక రణమును చెప్పామన్నఁడు

శిల్పచార్యమతము:—

కూపాద్యారంభ కాలే తు కర్తా యద్దిష్టభోభ
నేణ్ణ, తద్దిక్షులం వదే త్వర్విం వాస్తుశాస్త్రవిశా
రదః. సంపుచ్ఛే ద్వయిది దైవజ్ఞం కర్తా నైర్మత్యిన
మ్యుఖః, తత్క్షనలే జలహీనం సాయి త్రుధా చాగ్నే
యనమ్యుఖః. తదూఘా వనలం జ్ఞేయగ తథా
వాయవ్యసమ్యుఖః, తత్క్షాననే మృతి రేవ సాయి
చేపదితు జలం స్ఫోతన్

౩

కూపవాహితటాకాదినిర్మాకాలమునందు యజమాని యేది
కుస్తన కభిముఖుఁడై ప్రశ్నము చేయునో ఆదిక్ష్మనకు ఫలము
చెప్పవలయు. ఏట్లనిన : నిర్మతిదిక్ష్మను మాచుచు ప్రశ్నము
చేసిన నాదిక్ష్మన జలముండడనియు, ఆగ్నిసికను మాచుచు

ప్రశ్న చేసిన మరణము కలుగుననియు, తెక్కిప్పి నదికంటం ముసుల్లి
ధికలయుదక మండు ననియు చెప్పినచును.

జలార్థకొస్త్రము:—

ద్వారహీనో భవేతూష్టాపో ద్వారే జ్ఞై కేనవా
పికా, నైకద్వారా పుష్టారిణీ దీష్టూకారా తు
దీర్ఘికా, కుల్యి విధూతిణీయ శ్చ తటాకన పరి
కీర్తితః.

ప

ద్వారము లేనిది ఏస మనియు, ఒకద్వారము కండి వామిక
యనియు, నాలుగుద్వారములు కలది పుష్టారిణి యనియు, పాప
శుగసుండునది దీర్ఘిక యనియు, కాశునచుదక ప్రవాహము
చేత నిండునది తటాక మరియు చెప్పిబడును.

కాశ్యపమతము:—

సంక్రాణితా గూతిథివారనంభాయి సప్తామాతా నం
దవిభాజితా న్యాత్, ఔరోదకం నిష్టలనుశ్శోసం
ఘనుల్చాంబు మాధుర్యజలం క్రమాత్మాన్యత్.
స్వదూదకం చాల్పుతోయంశిలాసంఘనుమితిస్తు
తమ్, పృచ్ఛకస్వి ప్రశ్నకా లేవదే ద్వైవజ్ఞన్తతమః.

పృచ్ఛకుడు ద్వైవజ్ఞనియుద్దకువచ్చి మంచియుదకము దౌరకు
నా యని ప్రశ్నచేయఁగా నాక్కాలమునకు గలసంక్రమణములసం
ఖ్యయును, నత్కుత్రతిథివారముసంఖ్యయును, నొకటిగాఁ జ్ఞ్యు
ఁ తో పెంచి రచేత థాగించగా నిలిచినమ్ము త మొకటిమిగిలి
న ఔరోదకము గలుగును. అ మిగిలిన యుదక మండసేరను.

ఓ మిగిలిన రాళ్లండును. చ మిగిలిన స్వలోపదకము గలుగును. ఆ మిగిలిన మంచియుదకము గలుగును. ఇ మిగిలిన మధురోదకము గలుగును. ర మిగిలిన శలోపదకము గలుగును ఓ మిగిలిన రాళ్లండును అని చెప్పవలయునా.

వాహామిహిరునిమతము:—

శుభ్ర వస్తోపమా త్సౌద్రతుల్యవర్జు శిలాధరా,
అక్షయంకురు తేతోయంసర్వప్రాణినుఖావహామ్.

తెల్లనిపుస్తమునంటిరంగును, తేసెపర్జుముగలరాళ్లు, ఏప్రదేశమున నుండునో, అచ్చట సంలప్రాణులకు సుఖము నిచ్చెదుజలసమృద్ధి కలిగియుండును. మతియు పైదూర్యములు పెసలుతుమ్మెద యొవ్వు ములు కలరాళ్లసమిపమునందు సమృద్ధికల జలమును, మతియు ముత్యములు బంగారము వెండి హరిదశము పీనిశాయలుగలరా శుండువోటు సంపూర్ణజల ముండును. మతియు మద్దిచెట్టు, బిల్వవృక్షము, సెల్లిచెట్టు, తిప్పతీగ, పొన్నగంటియివికలిగినవోట్లు జలముండును. మతియు సున్నతూతితో చేరిన నల్లమ్మితీకగాని, ఎఱుపుమ్మితీకగాని, కుశ, దర్భకలవోట్లు జలముండును. ఖ్రూఢము, సేలతామర, తామర, కానుగ వెఱడఁగునవి యంపుప్రదేశములయందును, పచ్చిక కలప్రదేశములయంనును జలముండును. సున్నపురాళ్లతో గూడి ఎఱుపగుభూమియందు చేదునీ భుండును. తీగలు ఆశలు దట్టముగాను, పచ్చగాను, ఉండుప్రదేశముందు జలముంపును. కపినర్జుము. కలభూమియందుప్పునీళ్లదొరకును. తెల్లటీ సేలయందు కొంచెముప్పు

గల నీళ్లుపడును. నలుపుభూమియందు మధురోదక ముండుచు.
కొండమిద కొండయుండిన నొకమట్టున జల ముండును.

బ్రహ్మవాస్తువునందు:—

స్వేష్టప్రదేశే ఖనయే ద్వార్విదశాంగుళ మానతః,
చతురశ్రం చతుర్దిత్సు గంధపుష్పాదిభి ర్యజేత్.
నిశాదా పూరయే త్రోయం ప్రాతఃకాలే పరీక్ష
యేత్, స్థితం చే దక్షయం తోయం పంకే చా
ల్పజలం స్తుతమ్.

6

జలమును కనిపట్టువిధము:—

భావి త్రవ్యనట్టిసలమును నిశ్చయించి యాప్తదేశమునందు
గంధంగుళములలోతుగుంటు చతురక్రముగ త్రవ్యి సాయం
సమయమునందు దానినిండ నీరును నిండించి గంధపుష్పాదుల
చేత నలుదికలయందు, పూజించి తెల్లు వారినపిదప నాగుంటను
పరీక్షించగా నాగుంటయందు నీరుండిన నత్కయోదక ముండు
ను. బురదగా నుండిన స్వల్పజల ముండునని యొఱుంగునది.

మయమతము:—

అప్టో చ త్రీణి చత్వారి ఏక పంచ నవై వచ,
రనస ప్రకరశైచవ మయేన పరిభూమితమ్.

పృచ్ఛనుండు వాస్తువేదియైద్దశువచ్చి జలము వొకవటమ
ప్రశ్న నడుగుగా వాస్తుశాస్త్రవేత్త న గదుగల చక్రములును

5	0	5
3	8	2
4	7	9

ప్రాణి అందిశానో తెరవాయుదికల గడు
లయందు 5, 3, 8, ఆగ్నేయ, దక్షి
ణ, నిర్వత్తిచికళాయందు 2, 8, అ
ప్రాగీశి, మధ్యమ పళ్ళమ గదులయం
గు 0, 8, 5 యాసంఖ్యలను వ్రాసి
గంభుపుష్టమతుతుచేత పూజఁజేసి పూ

చ్ఛవనిచే నొకసంఖ్యను స్పృశించున్నీ చేయించి యూ ఖంకే
సౌనమున కేగ్రహ మగునో దానిని దెలసి ఘలమును చెప్పవల
యును మఱియు పృచ్ఛకుని ప్రశ్నకాలమునకు పాదచ్ఛాయ
లు వేసి అందు అర చేర్చి గటచేత పెంచి 8 చేత భాగించుఁగా
నిలివినవానికి సూర్యాదిగ్రహఘలములను చెప్పవలయును. గమిగి
లినము, సూర్యసౌనమును స్పృశించినను, మూడుపురుషులలోతు
న తూర్పు జలనాడి యుండును. ఆందు చెందు సర్వములను, వాని
క్రింద నొకరాయియు, చెందుమట్టులలోతున జలము కనిపించి
నాలుగుమట్టులలోతునఱకు జలము సంపూర్ణముగ నుండును.
అ సంఖ్యకు ఘలము. మూడుపురుషులలోతున కొంచెము జలము
కనిపించి నాలుగుమట్టులలో వాయవ్యమున జలనాడియుండును.
3 సంఖ్యకు ఘలము. మనిషిప్రమణమున రాయి కనిపించి
చెందుమట్టునపర్యంతము మెత్తని మృదుభూమి వారకున దాని
క్రింద సన్నరాట్లను వాటిక్రింద జలము సమృద్ధిగా దౌరకును.
4 సంఖ్యకు ఘలము. చెందుమట్టుక్రింద జలము కనిపించి నాలు
గుమట్టుక్రింద నుత్తరము నుంచి వచ్చుజలనాడి యుండును.
జలసమృద్ధియు కలిగియుండును. 8 సంఖ్యకు ఘలము. నాలుగు

మట్లాలోతున నీళాన్యమనంచి వచ్చేదుజర్నాడివు కాదు. జల సమృద్ధివు కలుగును. ఇ సంఖ్యకు ఘటము. మూడుపురుషుల ప్రమాణమున సన్నరాట్లంచును. దానిక్రింద నాలుగుమట్లాలో తున జల ముండును. ఇ సంఖ్యకు ఘటము. ముఖువురాయి దొరికి పిష్టుచు జలము దొనవును. ర సంఖ్యకు ఘటము. నెల్లని కీల కను పడి స్వల్పజల ముండును.

మతీయు శారస్వతమతమునందు ప్రప్తులు, చెస్తు, కసవు, తీంగిలు మొదలగుసబి కలప్రదేశమునందు సేప్రకారము నాడు లుండునో? ఆప్రకారమే భూమిలోపల జలధారలుండును. తూర్పుశేడ లీళాన్యమువఱవ నింద్రానినామములు గల ర జల ధార లుండును. పొతొళము నుంచి పై కుచికి పచ్చెడు మహాశిరయను జలనాడివు కలము ఇందులో నాలుగుదికికలనుఁడి పచ్చెడుజలనాడు లు త్తములు. మూలలనుఁచి పచ్చెడు జలనాడు లు త్తములు కానని తెలియవలయును. అంచులో పడమటునుంచి తూర్పుక పచ్చెజలనాడు లత్యుత్తములు.

నిర్జలప్రదేశమునందు వెట్లుమొదలగువాటిసేత ఒబము నెఱఁగు విధము:—

సేరేదుచెట్లుకు తూర్పుభాగమునందు పుట్టయున్న రొడల దానికి దక్కించునందు ఇద్దరుపురుషులలోతున మధుర మగునీ రును, పురుషాధప్రమాణమునం దొకమత్తే నీమును, బూడిద పశ్చము గలరాట్లను, కృష్ణవర్షముగల మృతీకయును, దానిక్రింద సంశ్శార్థజల ముండును. మేడిచెట్లున్న రొడల దానికి పశ్చిమ

మునందు మాఁడుమారలలో కెపు మట్టు ప్రమాణమునందు తెల్లి నిపొమును నల్లనిశిలయును దానిక్రింద తూర్పునుండి ప్రవహిం చెడు మధురజలనాడియు నుంచును. ప్రబులిచే ఉండిన టైన దానికి పడుమటీదికశయందు మాఁడుమారల దూరమునం దక్క మట్టులో శ్యేతమందూకమును, పచ్చనిమృతికయును, దానిక్రింద నాయుధముచేత సాధ్యమైనశిలయును, దానిక్రింద సమృద్ధమగుజలచును దౌరకును మది చెట్టుండిన టైన దానికు తీరమునంను పుట్టేయండినమేడల మది చెట్టును పడుమటీదికశయందు మాఁడుమారల దూరమునంగు 3పు మట్టు ప్రమాణమునందు బూడిదరంగుగల మృతికయును, దానిక్రింద కృష్ణప్రథమగల మృతికయును, తెలుపుపసుపురంగులు గలయినుకయును, దానిక్రింద నిర్మల జలమును దౌరకును.

ముత్తెవపులగఫుచెట్టును, రేణిచెట్టును నుండిన దానికి పడుమటీదికశయందు 3। మట్టులోతున జలముండును. పురుషప్రమాణమునందు విషములేని రెండుతలలపామును ఉండును. వావిలిచెట్టుకు పుట్టు చుట్టుకొనియండిన దానికిదక్కిణమునందు మాఁడుమారలదూరమునందు 3। మట్టున మంచియుదకమును, అర్థపురుషప్రమాణమునందు ఎజ్జునిచేపచు, దానిక్రింద కపిలవర్షముగల మృతికయును, దానిక్రింద తెల్లనిమృతికయు, దానిక్రింద నిసుకయును, దానిక్రింద సున్నపురాయియు, దానిక్రింద జలము నుండును. మేడిచెట్టు, మాచేడుచెట్టు కూడియండిన దానికి దక్కిణదికశయందు మాఁడుమారలదూరమునందు మాఁడునిలువులలోతున నుదకమును, 1పు నిలువులోతున

కప్పయు నుండును. బ్రహ్మదండిచె ట్లుండిన దానికిఁ దూర్పాదిక
యందు మూడుమూరలమారమున తె మట్టిప్రమాణమున దక్కిఁ
మునుండి ప్రవహించెడియుదకథారయును దానిక్రింద నల్లని
రంగుగల మన్నును, బూడిదరంగుగల మృతీకయు, మేకవాసన
గలచేపరయును, దానిక్రింద నమ్మతితుల్య మగునుదక ముందును.
జలరహితప్రదేశమునందు జిల్లేడుచెట్లుండిన దానికి వాయన్యది
శయందు రెండుమూరలమారమునందు మూడునిలువులోతున
జలనాడియు నుండును. కానుగు చెట్లుండిన దానికి దక్కిఁము
నందు పుట్టయుండిన దానికి దక్కిఁశప్రదికస్క్రంందు అధమట్లో
తునఁ దాబేలును, దానిక్రింద తూర్పునుండి ప్రవహించెడు
జలథారము, దానిక్రింద యుత్తరమునుంచి ప్రవహించు
జలథారయును, దానిక్రింద పచ్చనిపాషాణమును, దానిక్రింద
సంపూర్ణ జలము నుండును. నిర్జలప్రదేశమునం దేవ్యక్షముక్రింద
నైనను, కప్పయుండిన దానికి మూరెదుమారమునందు ర్భుమట్టు
లోతున జల ముందును. అం నొకనిలువులోతున ముంగిసయు,
నల్లనిరంగుగలమన్నును, ఆకుపచ్చరంగుమన్నును, శైవతప్రాము
గలమన్నును, కప్పపన్నై గలళిలయును, దానిక్రింద సమృద్ధమును
నుదకము నుండును. ఇప్పచెట్లుండిన దాని కుత్తరమునఁ బుట్ట
యుండిన దాని కుత్తరమునందు అయిదుమూరలమారమునందు
నాలుగు మట్టులలోతున తూర్పునుంచి ప్రవహించెడు జలథా
రయుందును. ఒకనిలువులోతున పామును, ధూమ్రస్త్రముగల
మృతీకయును, నులవలరఁగు గలరాయియు నుండును. తాటి
చెట్లునకుగాని టెంకాయచెట్లునకుగాని పుట్ట యాపరించియుఁ

డిన దానికి పళ్ళిముమునం దారుమారలదూరమున నాలుగుమట్టులోతునందు దక్కిణామునుంచి వచ్చేడుజలధార యుండును. మఱియు బెంకాయచ్చెల్లుకు దక్కిణామునందు పుట్టుయుండినదాని కేవుమూర్చారమున సైదుమట్టులోతున సమృద్ధజలము కలిగియుండును. ఒక సిలువులోతున నానావ్యాములుగల శల్వములును, నల్లినికంగు గల మృత్తికమును, నాయుధసాధ్వ్య మైనపాసాణమును, తెల్లినిషుచ్ఛును, దానిక్రింద పడమఱినుంచి ప్రపహించుజిధారయును, దానిక్రింద నుత్తరము నుంచి ప్రపహించెడు జిధారయు నుండును. మఱియుఁ బుట్టు లుండినయొడలవాటిసమీపముల జల ముండును. మారేడుచెట్టు, కానుగుచెట్టు, జీడిచెట్టు, మద్దిచెట్టు, చిట్టానుదపుచెట్టు పీటియందే చెట్టునకైనను పుట్టుమట్టుకొనియుండిన దానికు త్తరమున మూడుమారలదూరమునందు నాలుగున్నరనిఖఫలోతున సమృద్ధిగలజలముండును. నీరు లేనినిర్జలప్రదేశమునంము నడుచునపుడు గంభీరమైనక్షిప్తము పుట్టేనయొడల నచలుక్కిపురుషప్రమణమున నుత్తరమునుండి ప్రపహించెడుజలనాడి యుండును పెద్దమాను చెట్టుకొమ్ములన్నియు సరిగా నుండి వాటిలో నొకకొమ్ము సేలకుపంగికాని, తెలుపునర్జుము కలిగికాని యుండితటైన నచ్చటుమూడుమ్ములోతున జల ముండును. ఏవుక్కము సైనను వాటివాటిస్వభావము మారి, చిగుట్టు, పువ్వులు, కాయలు పెదులగువాటిఎర్లాములు భేదముగ నుండినయొడల దానికి తూర్పున మూడుమారలదూరమున నాలుగుమట్టులోతున జల ముండును. దాని

యందు తెల్లనిమన్నను రాళ్లను నుండును. కంటకాదిపృత్తి ము, రామముతకప్పాత్తము ఇవి ముండ్లు లేక తెల్లనిప్పూపులు పూచిన దానికీందమాఁడున్నరమ్ములోతున నుదకముండును. రెండుతలలు గలభుర్జారపుచె ట్లుండినయైడల దానికిఁ బషమర మూడుమారలమారమునందు మూఁముట్టులలోతున స్వచ్ఛజల ముండును. తెల్లపూపులు పూచుమొదుగచెట్లుండిన దానికి దక్కి ఎమునందు మూఁముమార. మారమునంముమూడుముట్టులలోతున జలము ఉండును. ఏప్రదేశమునందు వేడిపోగ లుండునో యచ్చుఁ రెండునిలుపులలోతున నథికప్రవాహముగల జలధార యందును ఏప్రదేశమున బైరులు నలుప్రక్కల కోమలముగ నుండి మాణిఁయిందు మాడిపోలు యండినను తెలుప్పున్నాముకలీ గియుండినను మికిగ్రెలి కోమలముగ నుండినను నచ్చటు నథికప్రవాహము గలజబధార నిలుపులలోతున నుండును.

మఱియు కొన్నినిస్తులప్రదేశములయందు జలనాడులస్వరూప మును డిపైదను. మరుభూమి: యనుగౌనిస్తులమైనకొండలయం దుండు నరణ్యభూమి. ములుమొదుగుచెట్లును పడమర పుట్టయం డిన దానిదక్కిఁమునందు మూఁముమారలమారమునందుగానిలు పులలోతున పడమటినుంచి ప్రవాహించెడు జలనాడియండును. భురదగొండిఁట్లు కుత్తరమునందు పుట్టయండిన దానికి మూఁడుమారలమారమునందు గం మట్టులలోతున దక్కిఁమునుండి ప్రవాహించెడుజలనాడి యండును. మఱియు నిలుపులలోతున పచ్చనివర్ణము గలకప్పనుయండును. మఱియునుమద్దిఁట్లు కుత్తరమూన పుట్టయండినయైడల దానికి దక్కిఁమునందు రెండుమారల

మారమున, ఎగే పురుషులు ప్రమాణమున దక్షిణము నుంచి ప్రవహించెదు ఈరజలనాడి యఱండును. అంగు రెండుమళ్ళులలోతున ముంగిసయు దొఱువురంగుగలరాయియు దానిక్రింద సెఱ్పని మృత్తికయు నుండును. మతియు మోదుగుచెట్టు రేణిచెట్టు కతిసియుండినయొడల దానికి దూర్యువ మూడుడు మూర్ఖమారమునందు ఏం మళ్ళులలోతున సమృద్ధి కలిపురోదకజలభారయుండును. మారేడుచెట్టు మదిచెట్టు కలిసియుండిన దానికి పళ్ళిమున మూడుగజములమారమునందు ఏగే మళ్ళులలోతున జలసమృద్ధి యుండును. పుట్టమిద ద్వాగాని గరికగాని తెల్లగనుండినయొడల నచ్చటాగేమళ్ళులలోతున జలము సమృద్ధిగలిగి యుండును. పుట్టులమధ్య యుందు ములుమోదుగుచెట్టుండి దానిమళ్ళుచెట్టున్నను నసేకము లగుచెట్టుమళ్ళుకొనియున్నను నాచెట్టున కుత్తరమునందు నాలుగుమారలు పదునాఱంగులే ముల దూరమున నలువదినిబుపులలోతున నొకళిలయు దానిక్రింద నుత్తరమునంచిపువహించెదుజలనాడియుండును మతియు నాలుగుపుట్టులుక లిసియుండివాటిమధ్యను తెల్లనిపుట్టుయుండిన నాప్రదేశమునందు ఏగే మళ్ళులలోతున నుదక ముండును. ఒకలైవ్యాము గలభూమియుందుపచ్చిక, పుట్టులు, మ్రూమలు, తీఁగలు, లేకమరియే దైనాయొక్కవికారముకనిపించినయొడలనచ్చటనుదక మునందును. మతియు మృదువుగా నుండుభూమియుందును, మతియు పల్లపునేలయుందును, ఇనుకనేలయుందును ఏనిలుపులలోతున నుదక ముండును. మతియు కోమలముగా వృత్తములు కలవోటికి దక్షిణమునందు నాలుగుమళ్ళులలోతున జలములుండును. వికారముగ

నుండుచెట్లమధ్య మనోహర్వాతు ముండిన నచ్చట జలము లుండును. నిర్జలభూమియుందు ముండ్చి చెట్లు లుండిన పైన దానికిదక్కి ఓమునందు నిలువులోతున నుదకము లుండును. పల్లు మగ నుండుసేలను నొకనిలువులోతున జలము లుండును. పత్థులులేని వోటు నడుగు బెట్టిగా గుంటు పడినయొఁల నచ్చట నాలుగు ని లువులలోతున జలము లుండును. శీతకాలమున వేడిగను, వేసవి కాలమునఁ జల్లుగ నుండువోట్లును ఇంద్రధనుస్సుకాని, మత్స్య ములుకాని, పుట్టుకాని యుండిన దానికి నాఱుగు మూరులమాన ముండిన నందు మూడున్న రసిలువులోతున జుములుండును పుట్టు లనడుమ పెద్దపుట్టయుండిన ను చెట్లనడును నొక ట్లు ఎండిపోయినను ఎండిపోయిన చెట్లుమట్టు మత్తియొక చెట్లు మొలవక పోయినను, పైరులు పెట్టినవోటు నడుమనెండిపోయినను ఆచ్చటుజలము లుండును. మత్తియు మోందుగు, మత్తి, మేషిచెట్లు, యివి యొకట్టాకటి చేరియుండినను రావి, మత్తిచెట్లు చేరియున్నను వాటిక్రింద ను తీరమునుంచి పచ్చెడుజలధార లుండును. ఇది వరలో పురుషప్రమాణమునకు గాం అంగుళము లనియు, నిలువనియు తెలియపలయును.

బావులు త్రవ్యవపుడునడుమ రాళ్లు దొరికితే వానిని భేదించుటకును నాయుధములపదను చెడకుండుంకను విధానము మయమతమునందు:—

అభేద్య ప్రసరాణాం తు దళనే వాతపోత్కై : ,
శీతిసాంధనై ర్దిధ్వ సుధాతోయేన శామయేత్ .

బావిత్తువ్యవప్రదు శిలు కనిపించన వానిని పగలగొట్టుటకు మోదుగుక టైలను దూబరక టైలను కాల్చి దూబుడిదను సున్న పుస్తిల్లలో కలిపి రాతిని తడిపి పగులుగొట్టిన రాయి పగులును.

ప్రాగు క్రవ ద్దగ్ధశిలాంకు శానాం గోలీథ కానాం
భసితా ప్రవారా, తప్పేన సిక్కో కిం న ప్రవారం
ప్రస్ఫుటయే ద్వినుఖుల మంబుకాంజీణః. 9

శూర్వ మనంను చెప్పిన మోదుగు తూబరక టైలను కాల్చిన బూడిదను, దర్శిలభస్తు ము, మొక్కలపుచెట్టుచెక్కలను, కాల్చిన బూడిదను నీళ్లలో గలిపి యాసీళ్లు చక్కగా కాచి కాల్చిన బండమిద ఒ పర్యాయములు ఓసి తడుకగా రాళ్లు పగులును.

మనుమతము: —

అపామార్గం సోనువల్లిమాలకానాం దళం త్వి చః, కులకం తిలనాళాని తేమాంభూతి స్తుగోజలే.
నిత్తేవే దగ్గినాతప్తా స్తతజ్ఞాశ్చత్తము పాయుతమ్,
వవంకులాయి చ్ఛిలాసంఘం భిన్య తే పుధివితలే.

ఉత్తరేణు, తిప్పతీగి, వేషచెక్క, ఆకు, తూబరక టైలు, నువ్వుక టైలు, పీనిబూడిదను ఆవుమూత్రములో కలిపి కాచి ఆఱుదినములు రాళ్లమాఁదఁ బోసి నానపెట్టిన రెముపల శిలులను లును.

పరాపామివిహరనిమతము: —

గోమూత్రేణ క్యాఫితష్టోరయేమాం
మట్టుతోవైతస్తాపితో భిద్య తే ఉత్తా. 11

పైనచెప్పినచెట్లుబూడిద కలిపి గాచినయానుగంచితముతో
ఆఱుపర్మ్యయములు తడిపిన రాయి పగులుగు (మఱీయి శృంగి
భస్తము, ఎలుకపెంటికలు, జిల్లేదుపాలు, పాపురపుమలము ఇవి
యన్నియు మంచినుశ్వల నూనెతో మర్కించి ఆయుధమలం
శూని నానపైటి ఆయాయుధముచేత రాళ్ళనుకొట్టగా పగిపో
వును. ఆయుధములవాడి చెడకయుండును. మజీయు తేటమజ్జిగ,
ఉలసలు, కల్లు, బిఖ్యాపుకడుగు, రెణికాయలు యవియన్నియు
ఖాగా కాచి రాత్రిబండలపైన 2 దినములు పోయగా రాళ్ళ
పగులును.)

ప్రహూవాస్తువునందు:—

కాప్పిలా రక్తయా యుక్త మధితే తప్పమాయ
సన్న, క్షీప్త మేకదినం భంగ మాప్స్తుతిన శిలా
దిషు. 12

అరటిపట్లులను కాల్పి యాబూడిదను మజ్జిగయందు కలిపి
చక్కుగా కాచినయాయుధమును పైమజ్జిగయందొకదిన మంత
యు నానవెట్టి ఇలపైన కాని మోహముపైన కాని ప్రయో
గించగా నాయుధములు చెడకయుండును.

జలార్థమున:—

తోరే కదళ్య మధితేన యుక్తే
దినోషితే పాయత మాయనం యత్త,
సమ్య క్షితం చాళ్తుని నైతి భంగం
న చాన్యలోహే వ్యపితన్య కొంర్యమ్. 13

ఆంటుకులబూడిద కలిపినమజ్జిగయంను చక్కగా కాచినయాయుధముల నొకదిన మంతయు నానబెట్టి యాయాయుధములచేత రాళ్లు, యునుము మొదలగువానిని పగులగొట్టిన నాయుధములు మొరవపోక యుగుడును.

ఏథి చెరువుల సేర్వామచవిధము. ఏథి—
జలార్థమునందు:—

పాలీ ప్రాగపరా యితాంబు నుచిరం ధత్తైన యూమ్యైత్తరా, కల్పోతై రవదార మేతి నురుతా సా ప్రాయశః ప్రేరిత్తైః, తాం చే దిచ్ఛతి సారదారుభి రపాం సంపాతమావారయేత్, పాపాణాదిభీ రేవవాప్రతిశయంత్స్థాద్విషశాఖాదిభీః.

చెరువులకు కట్టులు పూర్వప్రాప్తిములుగా వేసినర్యోడల చాలాకాలము నీరు నిలిచియుండును. దక్కిణోత్తరములుగా కటులు వేసిన నలు కొత్తి శీఘ్రు కాలమునందే శిథిలమాను. కనుక చెరువులకట్టులు బలిష్టము లైనచెట్లుచేతను కిలలచేతను ముందుభాగమును కట్టి, వెనుకభాగమును మట్టిచేత కట్టి ఏసుగులు, పశువులు మొదలగువానిచేతిఁ న్రౌకిక్రంచి గట్టిగ నుండునట్లు చేయవలయును. కట్టులపైన మఱ్ఱి, మామిడి, యొడ్డిమద్ది, యాత మొదలగుచెట్లు వేయువలయును.

మఱ్ఱియు నీ రుప్పగా నున్నసు, చేరుగా నున్నసు, బురదగా నున్నసు, దుర్గంధముగా నున్నసు, ఎత్తమద్దిచెక్కు, తుంగగడ్డలు, పట్టివేరు, శీంచి, బీరవిత్తనములు, నెలివరుగు, చిల్లగింజలు పీటినిపొడిచేసి వేయుగా మధురమాను.

మజీయు భావులు త్రవ్యవస్తుడు జలమునడినిచేషచ దానికి
మజీచంకుపును కాని భగినీచంకుపును కాని కొట్టి భావిని పూ—
గా త్రవ్యించి అయిన పిష్టుటి వార్పణాపూజను చేసి ఘోతబలిని
యచ్చి సూటమును తీయఁగా జలము పూర్జముగా ఏండును.

త్విష్టువుతము:—

ఆగ్నేయాదిత్రీకోణేషునకుర్యాచ్ఛంబరాలయమ్,
శేషస్థానేషుశుభదంగ్రామాదీనామిదంస్తులతమ్.

గ్రామములు, పట్టణములు, పట్లెలు మొదలగువానియందు
భావులను, ఆగ్నేయు, నైర్మతి, వాయవ్యదికశలయందు తీయఁగా
నథికదోషములను కల్పించును.

ఇందుకు పరాహామిహిరునితము:—

ఆగ్నేయే యది కోణే గ్రామస్య పురస్య వా భవ
తి కూపః, నిత్యం కరోతి దాహం జల మపి త
తైవ చంచలప్రాయమ్, నైర్మతికోణే భాలక్
యం చ వనితాత్మయం చ వాయవ్యే, దిక్తయ
మేత త్ర్వీక్తావ్ శేషా స్తు శుభావహః ప్రోక్తాః.. 16
ఆగ్నేయదికశయందు జలభావమును, సంతోషమును గలుగును.

నైర్మతిదిక్షునఁ బుత్రవోనియు, వాయవ్యదికశను భార్యవు నాశ
మును గలుగును.

మజీయు మయమతమునంచః:—

దక్షిణే త్విష్టుభం వింధాన్యిత్తధా వరుణభాగకే.

దక్కించాగమనంమను పడమరడికయంచును బాపులను
త్రప్యిదగదు.

వాస్తుసంగ్రహమునంము:—

పుష్టిం భూతిం పుత్రునాశం పురందీ

నాశం మృత్యుం సంపదం శస్త్రబాధామ్,

కించి తైనిఖ్యం శంఖుకోణాది కుర్యా

తూష్ణపథానం నద్య మధ్య ర్దుహానిమ్.

18

ఇంటియాపరణభూమిలయంచు సీశాస్యము మొద లెనిమిది
శికలయంము బావి త్రవ్యించిన మొడల నాయాదికలయంముక్
మమగా ఫుచును చెప్పమన్నారు. శశాస్యమునంము పుష్టి,
తూర్పుదికయంము సంపద, ఆగ్నేయమునంము పుత్రునాశనము,
దక్కించున భూర్యానాశనము, నైర్వత్తిచికయంచు మరణము, పడ
మరడికయంము సంపద, వాయవ్యదికయంము శస్త్రబాధ, ఉ
త్తరమున నల్పుసౌఖ్యము కలుగును.

మతియు:—

ప్రాచ్యది దిథేనే సలిలే సుతహాని శ్శిఖభయం
రిపుభయం చ, శ్రీకలహం శ్రీదాప్యం నిష్ఠా చిం
తా ఒకత్తుజవివృద్ధిః.

19

ఇంకు తూఱుమొద లెనిమిదిక్కులము:— १ పుత్ర
నాశనము, २ అగ్నిభీతి, ३ శత్రుభయము, ४ శ్రీకలహము, ५
శ్రీవ్యభిచారము, ६ నిష్ఠ, ७ చింత, ८ పుత్రవృద్ధి యాఘల

ములు గటుగును. ఈమతమున శీకాన్యముతక్కప్ప మంచి యోదిక ఇందును బావిత్రష్యట తగ దనిచెపివయున్నది.

చిత్తా స్వాతీతిపునర్విసూ మృగశిరా మూలాచ
శ్యోనీ రోహిణీ, హా స్తుః పుష్యధనిష్ఠకే శతభిమ
జ్యోత్రోత్రా రేవతి, ఏతేషు శ్రవణాన్యితే చమక
రేలగ్నే చ కుంభే రుషే, వాపీకూపజలాశయూ
దిఖుననం శస్తం ప్రశ్నే దినే. 20

వాపీకూపతటాకాదులను త్రవ్యించుటకు యోగ్యమైనకాల
ములను చెప్పచున్నాడు:—

చిత్త, స్వాతి, పునర్విసు, మృగశిర, మూల, అప్యాని,
రోహిణి, హా స్త, పుష్యమి, ధనిష్ఠ, శతభిమ, అమారాచ, ఉత్తర,
ఉత్తరాషాఢ, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి యూ నక్షత్రములయం
మును, శ్రవణనత్తత్రముతోఽసుణిన మకరంగ్నమునంచును,
కుంభ మించునప్పుములయంచును, శుభగ్రహమాలయంచును,
(అనఁగా గుము బున్న శుక్ర సోము వారములయంచును, అ, 3,
2, 1, 20, 23 యొత్తిథులయంచు బావిమొదలైనవి త్రవ్యిం
చినదెమెషల మంచిమేలు కలుగును.)

వాస్తు సంగ్రహమునందు:—

అజ్ఞై కపా ద్యాగ్యి వహించి శాఖానురతారకాః,
పుర్వాషాధాః మ ఖాత్రేషా యామాయాయ
స్యు రథోముభాః, వాపీకూపతటాకానా మూ
రంభే సుఖుదాస్తులతాః.

పూర్వాభాగము, పుబ్లిక్, క్లాషిక్, విశాఖ, మూల, పూర్వాభాగము, మథ, ఆశ్రేష, ధరణి, యీ డ్యూఫోమాథనక్కత్రముల యందు కూపము నొచలగువాని నారంభింపగా జలసమృద్ధికలిగి ఉండునా.

ఇందుకు కాలామృతమునందు:—

“కూపాదాతు పిత్రుద్విదైవదనుజా హ్యాగ్నిత్రి
పూర్వాంతకాః.” 22

అనియు,

జ్ఞానర్థశాస్త్రమునః:—

శ్రవణశ్చానూరాధాతిమ్యధసిష్టోత్రాణిర్మహిణ్యః,
శతభీమగి త్యారంభే కూపానాం శస్యతే భగణః.

గార్ఘ్యమతమునందు:—

లగ్నదికోణకేంద్రే వా ఇనభౌమార్కసూనవః,
తమ్మామాగోపలాదృశ్యాభ్యిగ్మార్కేత్రమ్.
లగ్నమునందును, లగ్నమునకు గీ, ఏ స్థానములయందును,
ఈ, శ, రు, ఱ, రు యొస్థినములయందును, సూర్యాంగారకశను
ఉండిన నాచావియందు శిలుందును.

మతియు మహార్మాండమునందు:—

“ఉదావ్యహర్షుహరిత్రయు దితి హయే జత్తై స్త
టాకాదయో, శ్మేజ్యాజ్యై స్తనుగై స్నితే దశమగే
సిద్ధ్యాంతి సద్వాసరే.” 25

వివాహప్రశ్నలు టైన గా నక్కతములు అనఁగా చేపటి, ఉత్తర, ఉత్తరాషాధ, ఉత్తరాభావులు, రోహిణి, హస్త, మఘ, స్వాతి, మృగశిర, అనూరాధ, మూల యానక్కతముల యందును; క్రించాము, దనిష్ట, కతభిష, పునర్వ్యసు, అర్ధిని, పుష్యమి యానక్కతములయందును, శుభవారముఁఖుంచు, చంద్రబుంబుహస్పతులు లగ్నాసానమునందున్నపుడుచు శుక్రుఁ దుదుకమధ్యాన మందుండుఁగాఁ దట్టకాదులను ప్రాంథము చేసి చేశి సుఖము జంసమృద్ధియు కచుగుచు.

“స్వాతో యూషయూరంభఃక ర్తవ్యవిమలైఃఖగైః,
లగ్నాసే జ్యేషఢవా జీవే లగ్నాభే జ్యేసితే ఖగే”

అని కుమారవాస్తువునంచునః —

“నక్రాలికర్మకుంభేమ జలవృద్ధిః ప్రక్తిర్తితా,
శ్రోదండవృషసింహేమ మధ్యమం పరిక్తిర్తితమ్,
శేషే మృంబువిహీనా సున్య రితి శాస్త్రస్వినిశ్చ
యః,” 27

మకరపుళిచ్చక కర్కాటక కుంభలగ్నములయంచు కూపారంభము చేసిన టైనజబవృద్ధిను, వృషధనుసింహాలగ్నములయంచు స్వాపజలమును, మిగిలినమేషాదెలగ్నములయందు జలాభావ చుసుననియు చెప్పినను, విశ్వసారయద్రవాస్తుమొదలైన గ్రంథములయందు “మిసే త్వయ్యింతశంబకమ్” అని చెప్పియుండుటు వలి మిసులగ్నము శుభప్రద మని యొఱుంగేవలయును.

ఇం దింకును చెప్పదగినవి శేషములు కలపు గ్రంథవి సరబీతిచే సారాంశము మాత్రము సంగ్రహించి చెక్కుటడినది.

ఇట్లు వాస్తుసర్వస్విమునందు జలవాస్తువను
రెండవ ప్రకరణము.

వాస్తు సర్వ స్విము.

ధన వాస్తు తు.

వాస్తు శాస్త్రాణిసర్వోణి సమాలోద్యయథామతి,
ధనవాస్తుప్రవక్షోభి వాస్తుసర్వస్విసంగ్రహే.

ఈచక్రమునందు ఉఱ

రఙ	అ	ఇ	ఒ
ఆ	ఒ	క	ము
ఎ	ఓ	అఱ	అం
ఏ	య	జ	ర
అం	రా	ర	ర
త	స	న	ల
ప	ఏ	ఱ	అఱ
ప	ట	హ	ద

దులలోను సృచ్ఛకుని యిష్టము వచ్చిన గదిని స్పృశించు మని చెపిలు యా యత్కరము యొక్క దిక్కును తెలిసి కొని చతురశ్రముగా సూత్రమును వేసికొని ఆస్తిలము నెత్తిఁగి చెప్పవలయును. ఏ ప్రకారమనఁగా:— అకారమును స్పృశించి ప్రశ్నచే యఁగానీకావ్యాఖంద్రదిక్కు

ఉమధ్యమునందు ధన ముండుననియును, బ, తొకినయొడల తూర్పునందును, క, స్పృశించినయొడల ఇంద్రగ్రసిమధ్యమునందును,

మ, స్వాళించినయైడల అగ్నిదిక్కును, గ, తాకిన నాశ్చేయ దత్తీణమధ్యమునందును, య, తాకిన దత్తీణమునందును, జ, స్వాళించిన దత్తీణానైర్మతిమధ్యమునందును, చ, స్వాళించిన సైర్పుతిదికయందును, త, స్వాళించినటైన నిర్వతిష్టమధ్యమందును, స, స్వాళించినటైన పళ్ళిముమునందును, న, స్వాళించిన రొడల పళ్ళిమవాయాన్యములనడుమను, ల, స్వాళించిన వాయాన్యత్తరదికలనడుమను, ట, స్వాళించిన నుత్తరమునందు, హ, స్వాళించిన నుత్తకేశాన్యములనడుమను, ద, స్వాళించినయైడల కీశాన్యమూలయందును ధన ముండును. క, స్వాళించినచు, ప, స్వాళించినమునం గుండును. తూర్పునను, ఆశ్చేయమునను, దత్తీణమధ్యమునందును నుండును. దొంకునియు తెలియవలయును. ఈగ్రంథయినందు దిక్కు లనఁగా సింప్రాగ్నియకునిర్వతిష్టమవాయవోల్మీత్తరకేశాన్యము లనియు, విదిక్కు లనఁగా వానివానిమధ్యప్రదేశము లనియు తెలియవలయును. క్రమమగా దిక్కులయందు ఱ, అలేదు. ఔపలాయనము. ఈలేదు. ఏపరులవక వూను. ఇపాము కాచియుండును. ఇతొవుమాత్రినది. రాణున్నది క్రమమగా ప్రాప్తమగును. సైర్పుతిదికషుందు దొరికి మోస వూను. పళ్ళిముమునందు దొరికి పుత్రులవు లభించును. వాయాన్యమునందు గ్రహముండును. ఉత్తరమున మటియుకపదార్థముండును. దత్తీణము

నం దున్నది కాని హారకదు. తఃశాస్విమునందు రాఘువు సంగ్రహించియం ఫును కనుక ఆహారమును లోరును. ఈరీతినెత్తిగి ఘలములు చెప్పుటలమ్మును.

శిల్పశాస్త్రమునః:—

ఇష్టవాచ్య శ్వరహతా లోచనేన విభాజతాః,—
అస్వితా ముసినా చాధ మాతంగేనవిభాజతాః.
తచ్ఛేషం ఘల మిత్యావలః క్రమా ద్వ్యస్త
ప్రవీణక్తిః, ఏకేన స్వర్ణనిక్షేపం ద్వితీయేణాషభ
న్నాని. తృతీయే తాములోహే చ చతుర్థీక్రిక
నం న్నాలతమ్, పంచమే రత్నవాజి సాన్యతస్మే
భిన్నా చ దేవతా, నవ్త్వమే శంయ మాప్సుతి ని
క్షేపం చాషమం న్నాలతమ్. 1

పృచ్ఛక్కుడు ఇచ్ఛట ధన మున్నదా యని ప్రశ్నచేయా
గా అచ్ఛటి కెన్నిగడియలో వాని నైదించు గుణించి రెంటిచేత
ఖాగింపగా భా గ-కి 2 సంఖ్యనుచేర్చి ర-ట ఖాగింపగా గ
నిలిచిన బంగారము, 1 మిగిలిన కట్టెలు, భస్తము, 3 మిగిలిన
తామ్రము, లోహము, 4 మిగిలిన శల్యములు, 5 మిగిలిన రత్నములగుంపు, 6 మిగిలిన భీన్నమైపోయినవిగ్రహము, 2 మిగిలిన
శల్యములు, 7 మిగిలిన నిక్షేపము (ఘనపు ప్రాతర) దొర
కును.

అర్థాదిత్రీణిమధ్యదిత్తత్తత్తుంఖ్యాపుదిత్తులు చ,
యత్తయత్త స్థితే చంద్రే తత్తు తివ్వ తద్ధనమ్.

తొమ్మిదిగదుల చక్రమునువ్రాసి దానిమధ్యియందు నూర్యైఁ
డుండు నతుత్తముమెనదలు తూర్పు మెనదలు రగదురఘందును
మూడుమూడునెక్కత్తములనువ్రాసిన సేగదియందు చంద్రుఁ
డుండునో ఆస్థానమునందు ధకసిక్షేప ముంపును. ఉదా.—
సూర్యం డశ్వినినక్కత్తమునం దుంచునప్పదు నడిము గదిలోపల
ఆశ్విని, భరణి, కృత్తిక యిమూడునక్కత్తములును, తూర్పుగది
యందు, కోపిాషి, మృగశిర, అశ్విఖును ఈరితి సెనిముది దిక్కు
లయందును ప్రాయసలయును.

కేరళీయమునందు —

సూ. “సంఖ్యాపింపఘునేన గతఘుటికాక్ష్మోధార్థం
భాజ్యన్ను. ఆలింగితే పుచ్చకనామనంఖ్యియూ.
అభిధూమితేసందిగ్ధస్థలప్రశ్నస్థలాంతరధనున్నం
ఖ్యాభాజతమ్. దగ్గే సూర్యనక్కత్తస్తుసంఖ్యాభాజ
కమ్. అభిధూమితేతత్తాంగత చంద్రనక్కత్తసం
ఖ్యాభాజకమ్. అభిఘూతికే చాంద్రమానగతదిన
సంఖ్యాభాజకమ్. అభిపొతే సౌరమానగతదిననం
ఖ్యాభాజకమ్. నంయుక్కే ప్రభవాదిగతాబ్ది సం
ఖ్యాభాజకమ్. విషమజేసే నిక్షేపో వర్తకై న
మజేసే నాస్తి. తల్లభం ద్వార్ఘ్యం విభజేత్
వకేనన లభ్యతే. ద్వార్ఘ్యం లభ్యతే. పున
న్నచ్చేపేణ తల్లభం సంగుణ్య ద్వారశభి ర్యిభ.
జేత్ జేప మాలభ్యతే. పునస్తల్లభం వరీకల

త్వీ త్రింశతా విభజేత్. శేషదినే లభ్యితే. పునర్ స్తలబ్ధవర్గం మహావీ విభజ్యితే. శేషమథటికా యాం లభ్యితే. ప్రథమలబ్ధం దశభి స్ఫుంగుణ్యై ష్టభి ర్విభజేత్. శేష ఇంద్రాదిదిస్మిదైశః. పునః ప్రథమవర్గలబ్ధంవర్గంకుర్యాత్. తావంతినాణకాని భవేయుః. సంయుక్తే తనద్వా మాణగి శేషపాదమఖిధూమితే త్విష్టమాంశం ద్వారే శతాంశం జానీయాత్.

3

ప్రశ్నకురసంభాగ్యసముదాయము యొక్క, ఘనముచేత సూర్యోదయముమొదలు కడచినగడియల తోధార్థమును, భాజ్యి ముగా సుంచుకొని యూభాజ్యమును పృచ్ఛకుడు కుడిచేతినుండి తనదేహమును స్ఫురించుచు ప్రశ్న నడుగుగా అది యాలింగిత ప్రశ్న యనిరొతేగి యూప్రశ్నయంచు పృచ్ఛకునినామాత్కర సంఖ్యానుంచి భాగించవచ్చుయును. ఎప్పముచేతను కుడిచేతను కూడా తనకరీరమును తాకుచు ప్రశ్నచేయుగా నది యఖిధూమిత మని పీంచుకొనును. ఈ ప్రశ్నయంచు ధనమువిషయము సందేహపడిన స్ఫురమునుంచి ప్రశ్నచేసిన స్ఫురమునకును, మధ్యిధూమి యొస్తోధనస్మిలప్రమాణముండునో, ఆసంఖ్యుతో విభాగించ పలయును. మార్గమున పోవువాడును, వాహనము నెక్కినవాడును, అవక్యము తేనివాడును, ఉరుండి యుండువాడును, ఏమియు చేతలేనివాడును ప్రశ్నయడిగిన నది యసంయుక్తప్రశ్నయనిపించును. • ఈప్రశ్నయందు దరిద్రుడు గతించిన

నక్కత్రసంఖ్యచేతను, ఏమ్ముచు, దృఢభించుచు, సీల్క్సప్రిమిపమునందును, శ్రీయము తోషను, నీచస్తుమునందును, భక్తితేకను, గుడ్డివానినికాని, పొక్కెట్ వానినికాని, కుష్ఠరోగినికాని, కుంటివానినికాని, లంజైస్టాడుకునుగాని తాకుచు ప్రక్కచేసిన యొడల నది దగ్గప్రక్కయనిపించుకొనును. దీనియందు సూర్యుడు గతించిన నక్కత్రముల సంఖ్యచేతను, తల, అమ్ము, నడుము, చేతులు, కాలు యివితోముచు ప్రక్కయడిగిన నభిఫూతప్రక్కమునఁబడును. దీనియందు సంక్రమణము మొదలు తత్సౌంఘ్యము వఱకు కడచినదినములసంఖ్యచేతను ఎప్పుచెయ్యినుంచి యొడమప్రక్క తాకుచు ప్రక్కచ్చడిగిన నభిఫూతప్రక్కమునఁబడును. దీనియందు సంక్రమణము మొదలు తత్సౌంఘ్యమువఱకు కడచినదినములసంఖ్యచేతను తినచేతనే తనశరీరమును ముట్టిన అదరినయొడల సంయుక్తప్రక్కమునఁబడును దీనియందు ప్రభావమొదలు గతసంవత్సరములసంఖ్యచేతను పైనచెప్పిన భాజ్యమును భాగింపుగా శేషసంఖ్య విషమమైనయొడల(అనగా १, ३, ५)ఇట్లిసంఖ్యలైనయొడల నిక్కేషముందును. సమసంఖ్యలైనయొడల నుండి సేరచు. ఆలభ్యమును తెండుసంఖ్యచేత భాగింపుగాగామిగిలిన దొరకదు. అమిగిలిన దొరకను. మరల నాశేషమునుంచి యాలభ్యమునుగాజించి గాచేత భాగింపుగా శేష మెంతమిగులునో భాగింపుసమునందు లభించును. మరల నాలభ్యమును పరముకా పెట్టుకొని ३० సంఖ్యచేత భాగింపుగా మిగిలినసంఖ్య దినము. మరల నాలభ్యమును ३० చేతభాగింపుగా నిలచినసంఖ్య గడియలనియొడల గవలయును. మొదటటిలభ్యమును १० చేత గుణించి రాచేత భాగిం

పగా శేషము తూర్పు మొదలు దికులాగా నెఱుఁగనచయును
మరల మొదటిబ్బము వర్గముచేసికొనిన యాసంఖ్యును సరియగు
నాణ్యములు సంఘు క్రపుక్కుయంచు లభించును ఆసంఘు క్ర
పుక్కుమునందు తద్దధము, ఆలింగితమునందు తద్దధము, అభ్యధూ
మితమునందు తద్దధము దగ్గరపుక్కుము చేసుగాఱఁ-టనోకపా
లు లభ్యమూను ఇంచులో పూర్వమునందు చెపిన సంఖ్యుక్కుర
క్రమమెట్లనిన—

మా. అథ ప్రశ్నాక్ష రేషు స్విరవ్యంజనసంఖ్యనమట్టి
జ్ఞానాయ స్విరాంకా జ్ఞాయూః అకారాదిత
న్నపతయ షష్మిచత్వావ్రింశత్వంచాశత్వావ్రాని
గగనం షష్మి స్ఫుతిర్వింశతి ర్వసతి శష్మేనే చ. 4

అప్పుమునకు 20. ఆ. 20, 2, 20. ఈ, 20 ఉ, 20
ఉ, 20. బు, 0. బు, 0. ఔ, 0. ఔ, 0. ఏ, 20. ఏ,
20. ఈ, 20. ఔ, 20. అం, 100. అః, 100. ఇది స్వ
సంఖ్యలని తెలియవలయును.

మా. కాదిక్షాంతానాంస్విరగిరిష్ట్యేవపూర్వాని, స్ఫు
ర్తువేదగిరిపూర్వాని, మరుదృతువేదాచలపూర్వాని,
స్విరశాప్తువేదభూతశాస్యాని, స్విరమరుచాప్తు
వేదభూతాని, గిర్విద్రిశాప్తువేద మరుత్స్వి
రద్దువేదాంబరపూర్వాని చ. 5

వ్యంజనసంఖ్య, క, 2. ఖ, 2. గ, 2. ఘ, 2. జ, 0.
చ, 2. ఢ, 2. జ, 2. ర, ము, 2. ఇ, 0. ట, 2. త, 2. డ,

ర. ఫ., ఒ. ఱ., ఓ. త., ఒ ఫ.ఎ. ద, ర. ప., గ. న, ఓ.ష, ఒ.
ఫ., ఒ. బ., ఎ. డ., ర. మ., గ. య, ఒ. క. ఒ. ల., ఎ.ష, ర.
క., ఒ మ., ఒ. స., ఎ. ప., ఒ. భ., ఓ. మ., ఓ:—కొండలు
జ, ఇ, ఒ. ఏ, న, ఒ. అని సచించెదరు జారీతి కకారాది తుకా
రాంతము, వైసంఖ్యం నెఱిగి చోప్పనొప్పణు.

శ్రీ. జ్యోతిమప్రశ్నశకున శిల్పసాముద్రికాదయః,
స్విప్చ త్చు మంత్రతంత్రాసే క్వచి త్వలతి న క్వి
చిత్.

శ్రీ. తిమము, ప్రశ్నశకునము, శకునము, శిల్పము, సాము
ద్రికము మన్మసుశాస్త్రముఱ్ఱ, కల, మంత్రములు, తంత్ర
ఇవి యొక్క ప్రశ్న ఫలించును. ఒకప్పుడు ఘలింపు.

ఇట్లు వాస్తుసర్వస్వమున ధనవాస్తువను
మూడుఁడు ప్రకరణము.

వాస్తుసర్వస్వము నంపూర్ణము.

ఎట్లా సంస్కృత గ్రంథములు. ఏట్లా

ప్రతి 1-కి రుప. అ.

కామీకమాహాత్మ్యము, చక్కనికూర్చు	...	0	6
బూలరామాయణము, సటీక	...	0	3
పద్మపురాణాంతర్గత మాఘపురాణము	...	2	0
శ్రీమద్రామాయణము, సుందరకాండము, చిన్నసైజు	1	0	
డిట్లో సుందరకాండము ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	2	0	
డిట్లో క్షత్రికాండము, మేలుప్రతి ...	1	4	
శ్రీమద్రామాయణము, సవ్యాఖ్యానచతుర్భుయ			
విశిష్టము, 2 సంపుటములు	...	15	0
డిట్లో బూలకాండము, తాత్పర్యసహితము.	1	8	
అమావాస్యతర్వణము	...	0	1
ఆపస్తంబగృహ్యసూత్రములు	...	0	3
ఆంధ్రద్రావిడసంధ్యావందనము	...	0	2
బుగ్యేదశ్రాద్ధప్రయోగాదర్శము, మేలుప్రతి.			
బుగ్యేదశ్రాద్ధప్రయోగము, ఆక్యాలాయానము.			
బుగ్యేదసంధ్యావందనము, సటీక	...		
తిథిమంత్రములు, (ఆరాధ్యలడి)	...		
దేవతార్థాన, చిన్నసైజు	...	0	
పంచనూకములు, సస్వరము	...	0	
పంచోపనిషత్తులు, తైతీరీయము, సస్వరము ...	0	12	
,,	బ్రహ్మమేఘసహితము	0	4
పిత్రోద్ధురము, చిన్నసైజు	...	0	1
బ్రహ్మయజ్ఞము, సస్వరము	...	0	2
మహాన్యాసము, చిన్నసైజు	...	0	6
మంత్రప్రశ్నములు, సస్వరము	...	0	6
మంత్రప్రములు, సటీక	...	0	1
యజ్ఞర్యాద. ఆతణ్యకము, సస్వరము	...	3	0

ప్రతి 1 కీ రు. అ.

శుభ్రోపవీతధారణవిధి	...	0	2
యజుక్యేదసంఖ్యాంశందనము, యూలము	...	0	2
డిటో ఆంధ్రటైకాతాత్పుర్వ్యసహితము	...	0	4
, ఆశ్వికమంత్రములు	...	0	6
యూజుషపుర్వ్యప్రయోగచంద్రిక, సస్వరము	...	2	0
యద్రము, పురుషసూక్తముష్టిగౌరాలు	...	0	2
శ్రీష్విష్వశ్రాద్ధప్రయోగము	...	0	4
విలంబాకరము, ప్రథమభూగము	...	0	10
, ద్వితీయభూగము	...	1	2
వృతచూడామణి, 360 ప్రతిములు	...	2	0
ఎంర్యునమస్తారము, చిన్నసైజా	...	0	1
ఉస్తూతి, సాంధ్రటీక	...	0	3
చరాశరస్తూతి	...	0	12
బుధస్తూతి, సాంధ్రతాత్పుర్వ్యము	...	0	2
బృహస్పతిస్తూతి,,	...	0	3
వృద్ధపరాశరస్తూతి,,	...	0	2
శంఖలిఖితస్తూతి,,	...	0	2
అపణోత్సునుభూతి, సాంధ్రతాత్పుర్వ్యము	...	0	4
అచ్యుతపంచరత్నము	...	0	2
అచ్యుతోపాచపంచరత్నములు	...	0	2
అచ్యుతోనుభూతి, ఆంధ్రటాత్పుర్వ్యవిచరణసహితము	0	2	
ఆత్మభోధము, సటీక, చక్కనికూర్చు	...	0	
ఆత్మపూజ, ఆంధ్రతాత్పుర్వ్యసహితము	...	0	1
ఆత్మవిద్యావిలాసము	,,	0	6
ఆత్మనాత్మనివేకము	,,	0	4
తృరగీతో, సటీక, చిన్నసైజా	...	0	12
దశప్రకర్షము, సవ్యాఖ్యానము	1	4	

పుత్ర 1-కి రూ. అ

పంచీకరణము, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	0
,, తెనుగువచనము	...	0
బ్రహ్మసూత్రములు, మూలము	...	0
,, శారీరకమిమాంసాభాష్యమునకు తెనుగువచనము	12	
భగవద్గీతలు, మూలముత్రము	...	0
,, ఆంధ్రతాత్పర్యసహితము	...	1
,, " చిన్నసైజు	...	0
,, ఆనిభిసెంటుగారి ఇంగీషు తరుచూతో	...	0
,, శ్రీరామచంద్ర సరస్వతీకృత ఆంధ్రటీకా తాత్పర్య సహితము, మతత్రయ భాష్యము లనుండి ఆసేక అంశములిందుచేర్చి క్లోకా నుక్ మణికతో మదింపుఖడినది	2 1	
,, శాంకరభాష్యము, మేలుప్రతి	...	1
శ్రీమద్భుగవద్గీతారఘస్యము, భాలగంగాధరతిలకకృతమురి వ్యవహారపంచకము, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	0
వేదాంతస్తోత్రపంచకము	...	0
శివగీతా, సాంధ్రతాత్పర్యము, చిన్నసైజు	...	0
శుక్రాంతము	,,	0
వారిమిస్టేససము, సటీక, చక్కనికూర్చు	...	0
అమృతబింమాపనిషత్తు, సాంధ్రతాత్పర్యము	...	0
అద్వయతారణకోపనిషత్తు	,,	0
ఆష్టవ్యశిఖోపనిషత్తు	,,	0
అత్మభోధోపనిషత్తు	,,	0
అరుణేయ్యాపనిషత్తు	,,	0
శంకావాస్యాపనిషత్తు	,,	0

వావిళ్ల. రామస్వామిశాస్త్రములు అండ్సనన్న,

29', ఎన్సెప్పెన్స్, ఐన్స్పెన్స్ పురి.

